

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμενὸν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932—

ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἐξά-
μνην δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50,
Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὄλων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμνηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 42ος

Ἀθήναι, 22 Ἰουνίου 1935

Ἔτος 57ον.—Ἀριθ. 30

Ἡ ΜΥΓΔΑΛΙΑ ΚΙ' Ο ΤΖΙΤΖΙΚΑΣ

(ΛΑΪΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ)

Μιά φορά κι' ἓναν καιρὸ ζοῦσε ἕ-
νας καλὸς βασιλιάς. Αὐτὸς συνείηζε
κάθε πρωτὶ νὰ κατεβαίνει στὸν κήπο
ποῦ ἦταν ὀλόγυρα στὸ παλάτι του.
Ἐκεῖ ἀνάλογα μὲ τὴν ἐποχὴ, πό-
τε ἔσκαβε, πότε ἔσπερνε σπορικὰ λο-
γιῶν-λογιῶν λουλουδιῶν, πότε φύ-
τευε καταβολάδες καὶ πότε κλάδευε,
ξεφύλλιζε, σκάλιζε, βασάνιζε, κι' ἔ-
πειτα ἀνέβαινε στὸ Παλάτι καὶ φρόν-
τιζε γιὰ τὰ ζητήματα τοῦ βασιλείου
του.

Κάποτε, λίγο πρὶν φθάσει τὸ κα-
λοκαίρι, καθὼς δούλευε στὸν κήπο
του ἄκουσε τραγοῦδι τζιτζικιοῦ. Ἐφ-
νιάστηκε, γιατί ἦταν πρῶτο, κοίτα-
ξε προσεχτικὰ γύρω του καὶ μάτιασε
στὸν κορμὸ μιᾶς μυγδαλιάς ἓνα μι-
κρὸ τζιτζικιὰ προχώρησε προφυλα-
χτικὰ σ' αὐτὸν καὶ κάνοντας κουφω-
τὴ τὴ δεξιὰ του παλάμη, τὸ καπά-
κωσε.

Ἀφοῦ τὸν κράτησε λίγο στὴ φού-
χτα του χαμογέλασε μὲ κάτι ποῦ
σκέφτηκε, κι' ἀνέβηκε βιαστικὸς στὸ
παλάτι κι' ἔβαλε τὸν τζιτζικιὰ μαζί
μὲ πρασινάδα μέσα σ' ἓνα κλουβάκι
φτιασμένο μὲ πυκνὰ σύρματα.

Ἐπειτα διάταξε νὰ βγοῦν διαλα-
λητάδες σ' ὅλη τὴν πολιτεία καὶ νὰ
διαλαλήσουν, πῶς, ὅποιος ἤθελε, μπο-
ροῦσε νὰ πάη ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα
στὸ παλάτι, γιὰ νὰ μαντέψῃ τί κρα-
τοῦσε ὁ βασιλιάς μέσα στὸ κλειστὸ
τοῦ χέρι.

Κι' ἐκεῖνος ποῦ θὰ τῷ ὅρισκε θά-
παιρνε ἓνα πούγγι μ' ἑκατὸ φλωριά,
μὰ ἐκεῖνον ποῦ δὲν θὰ τὸ μάντευε
θὰ τὸν ἔξευχν ὅαν ἄλογο στὸ μαγ-
γανοπήγαδο τοῦ βασιλικοῦ κήπου νὰ
βγάξῃ δυὸ ὥρες νερό.

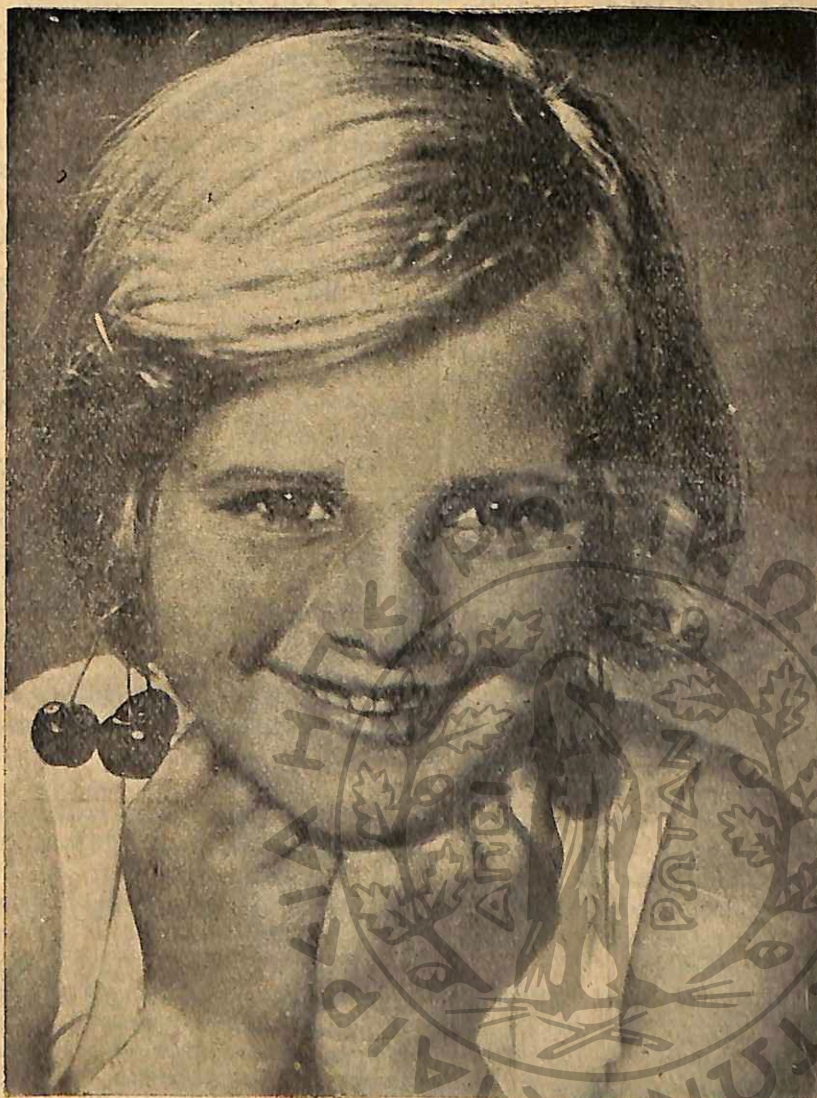
Τὸ βασιλικὸ διαλάλημα τᾶκουσε
μαζί μὲ τοὺς ἄλλους κι' ἡ κυρά-
Μαγδάλα, ποῦ ὅλη τὴν ἡμέρα σκυμ-
μένη πάνω στὴ σκάφη ἐπλενε ξένα

ροῦχα· σταμάτησε τὸ πλύσιμο κι' εἶ-
πε χαρούμενη:

— Νὰ περίσταση νὰ στείλῳ τὸν προ-
κοιμημένο ἄνδρα μου τὸν Γιάννη νὰ
μαντέψῃ ἂν τὸ βρῇ θὰ κερδίσῃ γιὰ

πρῶτη φορά λεπτὰ, καὶ θὰ ἴδῳ κι'
ἐγὼ ἡ φτωχὴ θεοῦ πρόσωπο ποῦ μ'
ἔχει φάει ἡ ξενοδουλειὰ· κι' ἂν δὲν
τὸ βρῇ θὰ δουλέψῃ ἔτσι κι' αὐτὸς
ἀναγκαστικὰ μιὰ φορά στὴ ζωὴ του,

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Τὸ κορίτσι μὲ τὰ κεράσια.

ἀφ' ου ὅλη μέρα κάθεται σὰ τεμπελο-
σκυλο. Ἀπὸ τότε πού τὸν παντρεύτηκα
καμμιὰ δουλειὰ δὲν ἔπιασε, γιὰ νὰ
φέρῃ κι' αὐτὸς ἕνα καρβέλι ψωμί στὸ
σπίτι μας, παρὰ τὰ περιμένει δλα ἀ-
πὸ μένα τὴν ξενοδουλεύτρα· μόνο μιὰ
δυὸ φορὲς τὸ χρόνο πάει στὸ δάσος
γιὰ νὰ μοῦ μαζέψῃ ξύλα κι' αὐτὸ γιὰ
νὰ τὸ κάνην πρέπει ἀπὸ τὸ πὲς-πὲς
νὰ μαλλιάσῃ ἢ γλώσσῃ μου.

Ἀμα τοῦ λέω γιὰ δουλειὰ, βρί-
σκει χίλιες δυὸ προφάσεις κι' ἀντι-
λογίες, μὲ τὸ οὐφ τώρα δὲν μπορῶ,
αὐριο θὰ βρέξῃ, θὰ χιονίσῃ, θὰ κά-
νῃ ἀέρα καὶ μ' ἄλλα χίλια δυὸ τέ-
τοια, ὥς που στὸ τέλος τὸ ρίχνω στὸ
γέλιο καὶ τὸν ἀφήνω ἡσυχο νὰ τρα-
γουδάῃ καὶ τραγουδάει τόσο ὁμορ-
φα ὁ σκασιμένος πού ἀκούοντάς τον,
ξεχνᾷ τὸ κούρασμα τῆς δουλειᾶς
μου.

Πάνω σ' αὐτὰ τὰ λόγια της, μπή-
κε ἀγκομαχώντας στὴν αὐλὴ ὁ ἄν-
δρας τῆς μ' ἕνα κούτσουρο στὸν ὦμο.
Τὸ πέταξε κατὰ γῆς κι' ἀφ' ου φύση-
σε καὶ ξεφύσησε σκοῦπισε τὸν ἴδρω-
τα ἀπὸ τὸ κούτελό του καὶ τῆς εἶπε :

— Κοίτα τί σοῦφερα ; Τὸ βρήκα
στὸ δρόμο, θὰ εἶχε πέσῃ ἀπὸ κά-
ποιο φόρτωμα κι' ὕστερα τῶχεις καί-
μὸ πὼς δὲν βλέπεις ἀπὸ μένα οὔτε
ἕνα πράσινο φύλλο. Παράτα τώρα
τὴ σκάφη καὶ βάλε μου νὰ φάω,
γιατί δὲν σὲ βλέπω ἀπὸ τὴν πείνα !

— Καλοχρονιά θὰ γυρίσῃ, ἄνδρα
μου, μ' αὐτὸ πού ἔφερες στὸ σπίτι
μας. Μάθε ὅμως πρῶτα, πὼς αὐριο τὸ
πρῶτ' θὰ πᾶς νὰ μαντέψῃς τί εἶναι
ἐκεῖνο πού κρατᾷ ὁ βασιλιάς μέσα
στὸ κλειστὸ τοῦ χέρι· κι' ἔτσι θὰ
κερδίσης τὸ πούγγι μὲ τὰ ἑκατὸ φλω-
ριά.

— Γυναίκα, δὲν καταλαβαίνω γρῶ
ἀπ' αὐτὰ πού λές. Μήπως ἀπὸ τὴ χά-
ρά σου πού εἶδες τὸ κούτσουρο σά-
λεψε ὁ νοῦς σου καὶ μιλάς γιὰ βασι-
λιάδες καὶ παλάτια ; Καλὰ ἔκανα
ὥς τὰ τώρα καὶ δὲν σοῦφερα τίποτα !

— Μὰ δὲν ἀκουσε τοὺς διαλαλη-
τάδες τοῦ βασιλιά ; πού ἦσαν καὶ
δὲν πήρες εἰδηση ; Καὶ τοῦ ἐξήγησε
τὸ διαλάλημα, χωρὶς νὰ τοῦ πῇ καὶ
γιὰ τὸ γύρισμα στὸ μαγγανοπήγαδο.

— Ἀφῆσε, γυναίκα, αὐτὴ τὴν ὀ-
μιλία κι' ἐγὼ δὲν εἶμαι γιὰ τέτοια
λοῦσα, δὲν πᾶω στὸ παλάτι. «Τί γυ-
ρεύει ἢ ἀλεποῦ στὸ παζάρι ;».

— Ἀποφάσισε, καίμινε, νὰ πᾶς κι'
ἐγὼ θὰ σοῦ φτιάσω μιὰ λαδόπηττα
πού τόσο σ' ἀρέσει !

— Μὲ κατάφερες πάλι, θὰ πᾶω μὰ
νὰ μαστε ἐξηγημένοι ἀπὸ τώρα· μὲ-
λις γυρίσω, θὰ φάω τὴ λαδόπηττα
καὶ θὰ τὸ ρίξω στὸ τραγούδι μιὰ
βδομάδα καὶ μὴ μοῦ πῆς τότε γιὰ

δουλειά, γιατί θὰ χαλάσουμε τίς φι-
λίες μας.

— Καλὰ, πήγαινε σὺ στὸ παλάτι
νὰ μαντέψῃς καὶ σὰν γυρίσης φέρε
τὴ λαδόπηττα καὶ τραγούδα δυὸ βδο-
μάδες, ὅχι μιὰ πού εἶπες· στὸ τρα-
γούδι σου θὰ σὲ βοηθήσω κι' ἐγώ,
γιατί κάτι μοῦ λέει μέσα μου, πὼς
μόνο σὺ θὰ βρῇς ἐκεῖνο πού κρύβει
ὁ βασιλιάς στὴ φούχτα του.

Τὴν ἄλλῃ μέρα τὸ πρῶτ' ὁ Γιάν-
νης ξεκίνησε γιὰ τὸ παλάτι· ὅταν
ἦρθε ἢ σειρά του νὰ μαντέψῃ, τὸν
πήγανε πρὸς τὸ βασιλιά πού κα-
θότανε μέσα στὸν κῆπο κάτω ἀπὸ
ἕνα δένδρο.

Τὴν ἴδια στιγμή ἀκουσε πίσω του
ἕνα φύλλα νὰ λέγῃ γι' αὐτόν :

— Νὰ κι' ἄλλος ἕνας πού θὰ τὸν
ζέψουμε στὸ μαγγανοπήγαδο.

Ἐρριξε τότε ὁ Γιάννης μιὰ λοξή
μυτιὰ κι' εἶδε πὺ πέρα ἕναν ἄνθρω-
πο πού ζεμμένος στὸ μαγγάνι, τὸ
γύριζε, κι' ἕνα φύλλα πού τὸν εἶχε
καταπῶδι του, νὰ τρίβῃ τὸ καμουτσί-
κι καὶ νὰ τὸν προγκᾷ μὲ πολλὰ
χάα ! χάα ! χάα !

Λύθηκαν τότε ἀπὸ τὴν τρομάρα
τοῦ οἱ ἄρμοι του, ἀναστέναξε μέσα
ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια του κι' εἶπε
δυνατὰ μὲ παράπονο, κοιτάζοντας τὸ
κλειστὸ βασιλικὸ χέρι : «Ἀχ ! Μυγ-
δαλιά, ποῦδαλες τὸν τζιτζικὰ σου στὸ
χέρι τοῦ βασιλιά !».

Ὁ βασιλιάς σὰν τὸν ἀκουσε, χα-
μογέλασε καὶ τοῦ φώναξε :

— Μπράβο σου ! Σὺ βρήκες, ὅχι
μόνο πὼς κρατῶ μέσα στὸ χέρι μου
τζιτζικὰ, μὰ κι' ἀπὸ ποῖο δένδρο
τὸν ἔπιασα ! Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ θὰ σοῦ
δώσω δυὸ πούγγι μὲ ἑκατὸ φλωριά
τὸ καθένα.

Ὁ Γιάννης στὰ βασιλικά λόγια
τάχασε : δὲν ἤξερε ἂν ὄνειρευόταν
ἢ ἂν ἦτανε ξύπνιος. Ὅταν ὅμως σύμ-
φωνα μὲ τὴ βασιλικὴ διαταγὴ τοῦ-
δωκαν τὰ δυὸ πούγγια, ἦρθε στὰ
συγκαλά του, προσκύνῃς τὸν βασι-
λιά καὶ τράβηξε τρέχοντας γιὰ τὸ
σπίτι του.

Ἀμα μπήκε μέσα λαχανιασμένος
ἀπὸ τὸ δρόμο, πέταξε στὸ πάτωμα
τὰ πούγγια καὶ φώναξε τῆς γυναί-
κας του :

— Πάρτα, Μυγδαλιά, γιατί κοφο-
μετάστηκα ἀπὸ τὸ βῆρος τους, λές
καὶ σήκωνα στὴν πλάτη μου ὅσα
πράγματα θ' ἀγόραζα μὲ διακόσια
φλωριά· τώρα μπορεῖς ν' ἀφήσης
πιὰ τὴ σκάφη καὶ νὰ πῆς ὅξω φτώ-
χεια ! Βάλε μου ὅμως νὰ φάω καὶ
τὴ λαδόπηττα νὰ πουλωθῇ ἢ καρ-
διά μου, πού κόντεψε νὰ ξεκολλήσῃ
ἀπὸ τὸ φῶδο πού πήρα, ὅταν ἀντί-
κρουσα τὸ μαγγανοπήγαδο πού θὰ

μ' ἔξευεν κι' ἐμένει, σὰν κι' ἐκείνον
πού τὸ γύριζε, ἄμα δὲν πετύχαινα
στὸ μάντεμά.

«Τάχαλα τότε μὲ σένα πού μοῦ κρυ-
φες τι θὰ πάθαινε, ὅποιος δὲν μάν-
τευε σωστά, κι' ἀπὸ τὴ στεναχώρια
μου μπέρδεψε ἢ γλώσσῃ μου τὸ ὀ-
νομά σου μὲ τὸ χαϊδευτικὸ πού συ-
νηθίζω νὰ σοῦ λέω, καὶ τὸνομά μου
μὲ τὸ παρατσούκλι πού μοῦ δῆλας
γιὰ τὸ πολὺ τραγούδι μου. Κι' ἀντί
νὰ πῶ «Ἀχ ! Μαγδαλιά πού ἔδαλες
τὸν Γιάννη σου στὸ χέρι τοῦ βασι-
λιά» φώναξα : «Ἀχ ! Μυγδαλιά, πού
ἔδαλες τὸν τζιτζικὰ σου στὸ χέρι τοῦ
βασιλιά !»

«Κι' αὐτὸ ἄθελά μου ἦταν ἢ σωτη-
ρία μου, ἀλλοιῶς τώρα θὰ γύριζα τὸ
μαγγανοπήγαδο.

«Ὡστόσο καὶ σὺ, καλὰ ἔκανες καὶ
μοῦ φανέρωσες τὰ μισὰ ἀπ' τὸ δια-
λάλημα, γιατί, ἂν μοῦ ἔλεγε δλα,
δὲν θὰ πήγαινα στὸ παλάτι, νὰ βα-
ρέσω διάνια καὶ νὰ κερδίσω τὰ φλω-
ριά. Μὰ ἔλα φέρε μου νὰ φάω κι'
ἐκεῖνο πού μοῦταξες.

Ἀμέσως ἢ Μυγδαλιά πῆγε κι'
ἔβγαλε ἀπὸ τὸ φούρνο τὴν λαδόπητ-
τα, πού ροδοκοκκινισμένη μοσχοδο-
λούσε.

Ὁ Τζιτζικὰς καθὼς τὴν ἔτρωγε
τὴν εὗρισκε πολὺ νόστιμη, κτυποῦσε
κάθε τόσο τὴ γλώσσῃ του μέσα στὸ
στόμα του κι' ἔλεγε πὼς ἦταν «οὐ-
ράνιο πρᾶμμα» κι' ἢ χαρὰ πού πλημ-
μύριζε τὴν καρδιά του γιὰ τὴν ἐπι-
τυχία πού εἶχε στὸ παλάτι, φαίνότα-
νε ζωγραφισμένη στὰ μάτια του, κι'
ἀκόμα ὅπως λένε, γελοῦσαν καὶ τὰ
ροῦχα του !

Σὰν ἀπόφαγε, πῆρε δυὸ φλωριά,
πῆγε στὴν ἀγορὰ κι' ἀπὸ κεῖ γύρισε
φορτωμένος μὲ διάφορα φαγώσιμα,
φορέματα καὶ παπούτσια γιὰ τὸν ἑαυ-
τό του καὶ γιὰ τὴ γυναίκα του.

Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ ἡμέρα ὁ Τζιτζικὰς
σύμφωνα μὲ τὴν παλιά του συνήθεια
τῶρριξε, στὸ καθησίο, στὸ φαγί καὶ
στὸν ὕπνο· μὰ πὺ πολὺ στὸ τρα-
γούδι.

Δὲν χάρηκε ὅμως πολὺ τὸ ἀνεπὶ-
τεχο καλὸ πού τοὺς ἔτυχε, γιατί σὲ
τρὲς μέρες, ἐκεῖ πού τραγουδοῦσε,
πήγαν ἄνθρωποι τοῦ παλατιοῦ καὶ
τοῦ εἶπαν :

— Ἐχομε διαταγὴ ἀπὸ τὸ βασι-
λιά νὰ σὲ πᾶμε ἀμέσως στὸ παλάτι
πού σὲ θέλει.

— Τάχα γιὰ καλὸ μὲ θέλει ἢ γιὰ
κακό ;

— Αὐτὸ δὲν μπορούμε νὰ τὸ ξέ-
ρουμε ἐμεῖς· γιὰ νὰ μὴ μᾶς διατάξῃ
ὅμως νὰ σὲ πᾶμε δεμένο, θὰ πῇ πὼς
δὲ σὲ θέλει γιὰ κακό.

Ὁ Τζιτζικὰς ἀποχαίρεται τὴ γυ-

ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ ΤΗΣ ΔΑΝΑΗΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΕ'. (Τελευταῖο)

Ἀλλὰ ἦρθε καὶ ἡμέρα πού ἢ «οἰκογένεια» τῆς Δανάης ἀποδεκατί-
σθηκε.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα χάθηκε ἢ Σπίθα. Γιατ' εἶχε ἀρχίσει πάλι νὰ
σουρτουκεύῃ μονάχη, βγήκε ἀπ' τὸ σπίτι ἕνα πρῶτ' καὶ δὲν ξαναγύρισε
ποτέ. Πὼς αὐτό ; Τὴν τσάκωσε ὁ μπόγας : Ἀδύνατο ! Στὴ μικρὴ πόλη
τὰ σκυλιὰ ἦταν λίγα, καθένα εἶχε τὸν ἀφέντη του ἢ τὴν κυρά του, καὶ
μπόγας δὲν ὑπῆρχε. Μήπως τὴ σκότωσε κατὰ λάθος κανένας κυνηγός, ἢ
ἀπὸ κακία κανένας χωριάτης ; Κι' αὐτὸ ἀπίθανο, γιατί οἱ χωριάτες ἀγα-

ναῖα του κι' ἀκολούθησε μὲ κρύα
καρδιά τοὺς παλατιανούς.

Ὅταν ἐφθασαν στὸ παλάτι, τὸν
δῆγγε ἕνας ὑπασπιστὴς μπρὸς στὸ
βασιλιά, πού καθότανε στεναχωρη-
μένος στὸ θρόνο του.

Ὁ βασιλιάς ἄμα εἶδε τὸν Τζιτζικὰ
τοῦ μίλησε μὲ τὸνομα πού τὸν ἤξερε :

— Γιάννη, χθὲς τὴ νύχτα, πάτη-
σαν τὸ παλάτι κλέφτες καὶ μούκλε-
ψαν τὸ θησαυρὸ χωρὶς νὰ φῆσουν
κανένα ἀχνάρη.

Σήμερα τὸ πρῶτ' σὰν μοῦ τὸ ἀνα-
φέρανε, θυμήθηκα πὼς σὺ βρήκες τί
εἶχα μέσα στὸ χέρι μου, καὶ σὲ φώ-
ναξα νὰ μοῦ τοὺς ἀνακαλύψῃς. Γι'
αὐτό, σοῦ δίνω τρεῖς ἡμέρες διορία·
ἂν ὥς τότε δὲν μοῦ τοὺς βρῇς, θὰ
διατάξω νὰ σοῦ πάρουν τὸ κεφάλι.

Ὁ Τζιτζικὰς ἄμα τὸν ἀκουσε τὰ
χρειάστηκε κι' ἐνοίωσε ἕνα κρύο
ἰδρωτᾶρι νὰ τοῦ περιχύνη τὸ κορμί.
Δὲν ἔχασε ὅμως ὁλότελα τὸ θάρ-
ρος του κι' ἀπάντησε :

— Πολυχρομένη μου, θὰ γίνῃ
τὸ θέλημά σου· θὰ βάλω δλα μου τὰ
δυνατὰ νὰ τοὺς βρῶ.

Ἀμέσως ὁ βασιλιάς κτύπησε τὰ
παλαμάκια, καὶ στὸν πιστὸ φύλακα
πού τοῦ παρυσιάστηκε, εἶπε νὰ δώ-
σουν στὸν Γιάννη τὸ μεγάλο δωμά-
τιο, πού εἶναι στὸ πίσω μέρος τοῦ
παλατιοῦ. Ἐκεῖ νὰ τοῦ πηγαίνουν
δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα διαλεχτὰ φα-
γιά καὶ κρασιά καὶ νὰ τὸν ἀφήνουν
ἐλεύθερο νὰ γυρίζῃ ὅποτε ἤθελε στὸ
παλάτι νὰ βγαίνει στὸν κῆπο νὰ κά-
νῃ περίπατο καὶ νὰ παίρνῃ τὸν ἀέρα
του.

Σὰν ἔμεινε μόνος ὁ Γιάννης στὸ
δωμάτιο πού τὸν δῆγγε ὁ φύλα-
κας, σωριάστηκε σ' ἕνα κάθισμα δί-
πλα στὸ τραπέζι, ἔπιασε τὸ κεφάλι
του μὲ τὰ δυὸ του χέρια, κι' ἄρχισε
νὰ κλαίῃ τὴ μοῖρα του.

Κατὰ τὸ μεσημέρι πού τοῦ πῆγαν
νὰ φάῃ, ἀπὸ τὴ στεναχώρια του δὲν
ἄγγιξε τὰ φαγιά, τὸ ἴδιο ἔκανε καὶ
μὲ τὸ βραδυνὸ φαί.

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΣΕΦΕΡΛΗΣ

ΑΙΣΩΠΕΙΑ

ΒΩΔΙΑ ΚΙ' ΑΞΟΝΑΣ

Ἡ βωδάμαξα ἔτραβοῦσε
Ὡς ἀπάνω φορτωμένη
Κι' ὁ ἄξονας ἀγκομαχοῦσε
Μὲ φωνὴ βαρυσστιμένη.

Σὰν τὸν ἀκουσαν τὰ βώδια
Στρέφουν δίπλα καὶ τοῦ λένε :
— Ἀλλωνῶν λυγὰν τὰ πόδια
Ἀπ' τὸ βάρος, κι' ἄλλοι κλαῖνε !

ΜΙΜΗΣ ΠΟΜΟΝΗΣ

ποῦν τὰ σκυλιὰ, οἱ κυνηγοὶ εἶναι προσεχτικοὶ καὶ ἐπιτέλους κάπου θὰ
βρισκόταν τὸ πτώμα της. Ἡ Δανάη ἔκλαιγε κι' ἔλεγε :

— Ἀχ, θάνέθηκε στὸ βουνὸ καὶ θὰ τὴν ἔφαγαν οἱ λύκοι !

Μὰ ἢ Δανάη εἶναι μικρὴ καὶ δὲν ξέρει πὼς στὸ βουνὸ ἔκεινο οὔτε
λύκοι ἦταν οὔτε θηρία. Τί εἶχε γίνῃ λοιπὸν ἢ Σπίθα ; Τὸ πιθανώτερο
ἀπ' ὅλα εἶναι πὼς κάποιος τὴν ἔκλεψε, τὴν πῆγε στὸ σπίτι του καὶ τὴν
κρατοῦσε κλεισμένη καὶ δεμένη.

Σὲ λίγο, ἢ Δανάη στερήθηκε καὶ τὸν Μπόμπ. Γυρίζοντας ἀπ' τὸ τα-
ξίδι της, ἢ κυρία Μακαρόνα πῆγε νὰ καθήσῃ σ' ἕνα μακρινὸ προάστειο
—μαζί της κι' ὁ Μπόμπ, ἐννοεῖται—ὅπου ἢ Δανάη δὲν μπορούσε νὰ πη-
γαίνῃ εὐκόλα νὰ τὸν βλέπῃ. Ἐτσι δὲν τῆς ἔμεινε παρὰ ὁ τσοπανόσκυλος,
πού κι' αὐτὸν σπάνια μπορούσε νὰ τὸν ἐπισκέπτεται, κι' ὁ αἰώνιος Κέρβερος.

Στὸ τέλος ἔγινε κι' ὁλωσδιόλου δικός της. Γιατὶ πρὶν περάσει ὁ χρόνος, ὁ κύριός του, ὁ καλὸς καὶ σοφὸς ἐκεῖνος γέρος πέθανε, καὶ στὴ διαθήκη του βρέθηκε ἓνα ὑστερόγραφο ποὺ ἔλεγε: «Ἀφίνω τὸν πιστὸ κι' ἀγαπημένο μου σκύλο Κέοβερο στὴ μικρούλα μου φίλη Δανάη. Ἐξρω πὼς τὸν ἀγαπᾷ κι' εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ περάσει εὐτυχισμένος τὸ ὑπολοιπὸ τῆς ζωῆς του στὰ χέρια της».

Ἡ Δανάη λυπήθηκε πολὺ ὅταν ἔμαθε τὸ θάνατο τοῦ γέρου της φίλου, παρηγορήθηκε ὁμως μὲ τὴν κληρονομιά ποὺ τῆς ἄφησε. Μὲ χαρὰ πῆρε τὸν Κέοβερο στὸ σπῆτι της, στὴ θέση τῆς Σπίθας. Κι' ὅταν βγαίνει μαζί του περὶπατο, ὅλοι θαυμάζουν τὸ ῥαῖο παχουλὸ κοριτσάκι, καὶ τὸ μεγαλόσωμο καὶ σοβαρὸ σκυλὶ ποὺ τὸ συνοδεύει. «Τί ταιριαστὸ ζευγάρι!» λένε. Κι' ἀλήθεια, ἀπ' ὅλα τὰ σκυλιὰ ποὺ εἶχε ποτὲ ἡ Δανάη ὁ Κέοβερος τῆς ταιριάζει περισσότερο.

(Τέλος)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΦΑΚΙΡΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ΕΥΔΟΧΙΕ DURIUS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὡστόσο ὁ Μπυσσὺ ἔβλεπε πὼς ἦταν ἀνάγκη νὰ ὀνομάσει ὀριστικὰ τὸ διάδοχο τοῦ Μουτζαφέρ-Σίγκ, χωρὶς νὰ περιμένῃ τὴν ἀπάντησή τοῦ Ντυπλεῖξ, γιατί ὑπῆρχε φόβος νὰ σχηματισθοῦν διάφορα κόμματα γιὰ τὸν ἓνα ἢ γιὰ τὸν ἄλλο πρίγκιπα καὶ τότε δὲν θὰ κρατοῦσε πιά αὐτὸς τὴν κατὰσταση στὰ χέρια του.

Ἔτσι ἀποφάσισε νὰ ὀνομάσῃ ἐπίσημα Σουδὰδ τὸν Σαλαμπέτ Σίγκ, βάζοντάς του ὅμως διαφόρους ὄρους: ἐκτὸς ἀπ' τὶς παραχωρήσεις ποὺ εἶχε κάνει ὁ Μουτζαφέρ-Σίγκ στὴν ἐταιρεία, ὁ νεαρὸς διάδοχός του τῆς ἀνεγνώριζε καὶ ἄλλα προνόμια ἀκόμη πὶς σημαντικὰ. Ἐξ ἄλλου ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωση νὰ μὴν κλείνῃ συμμαχία μὲ κανένα, χωρὶς νὰ ἔχη τὴ συγκατάθεσή τοῦ διοικητῆ τοῦ Ποντιτέρου.

Ὁ Ντυπλεῖξ ἔδωσε ἀμέσως τὴν ἐγκρισή του γιὰ ὅλα αὐτὰ ποὺ εἶχε κάνει ὁ Μπυσσὺ. Ὁ νεαρὸς πρίγκιπας δέχτηκε ἀπὸ μέρους του τὸ σαλαμί, δηλαδὴ εἰκοσιένα χρυσὰ νομίσματα ποὺ ὅλοι οἱ ὑποτελεῖς προσφέρουν στοὺς ἡγεμόνες τους σὲ παρόμοιες περιστάσεις. Ὑστερὰ ὁ Μπυσσὺ, συνοδευμένος κι' ἀπ' τὰ τέσσερα ξαδέρφη, ἔκλαπηρε τὸ δρόμο τῆς Γολκόνδης.

Ἡ πολιτεία τοῦ Καρνουὺλ βρισκόταν στὸ πέρασμά του. Ἦταν σωστὸ φρούριο, ὀχυρωμένο, ποὺ δὲν ἦταν συνετὸ νὰ ἀφήσῃ κανεὶς ἀπὸ πίσω του. Βρισκόταν ἀκόμη στὰ χέρια τῶν πιστῶν τοῦ παλιοῦ ναδὰβ ποὺ εἶχε σκοτωθεῖ πολεμώντας τὸν Μουτζαφέρ-Σίγκ καὶ οἱ ὁπαδοὶ του αὐτοὶ ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ ἀμυνθοῦν ὡς τὰ ἔσχατα.

Ὁ Μπυσσὺ ὅμως μὲ μιὰ ἐπιτυχημένη ἐφοδο κυρίευσεν τὴν πόλιν καὶ τὸ πολεμικὸ αὐτὸ κατόρθωμα μεγάλωσε ἀκόμη περισσότερο τὸ θαυμασμό ποὺ εἶχαν οἱ σύμμαχοί του.

Ἡ φρουρὰ τοῦ παλαιοῦ ὑποχώρησε ἄτακτα πρὸς τὴν ἐξοχὴ, κυνηγημένη ἀπὸ τὸ γαλλικὸ στρατὸ καὶ παρασέρνοντας τὴ φυγὴ τῆς ἑα ἀγὸρι μαζί μ' ἓνα φακίρη, ποὺ καθὼς ὅλοι θὰ κατάλαβαν ἦταν ὁ Κεμπίρ κι' ὁ Καχτακελού.

Ὁ Μπυσσὺ ἐξακολούθησε τὴ θριαμβευτικὴ του προέλαση. Τίποτε δὲν ἀντιστεκόταν μπρὸς τὴν ὁρμὴ τοῦ στρατοῦ του. Ἡ ἐπιβολὴ ποὺ ἐξασκοῦσε στοὺς στρατιώτες του ἦταν τόσο μεγάλη, ὥστε ἀπ' ὅλα τὰ μέρη ποὺ περνοῦσε ὁ στρατὸς του, θαύμαζαν τοὺς γάλλους φαντάρους ὅχι μονάχα γιὰ τὴν ἀνδρεία τους, μὰ καὶ γιὰ τὸ φέρεμά τους ποὺ τοὺς ἔκανε νὰ εἶναι εὐγενεῖς μὲ ὅλους, ἀκόμη καὶ μὲ τοὺς φτωχότερους καὶ νὰ μὴν ἔρχονται σὲ ἀντιλογίες καὶ καυγάδες μὲ κανένα, οὔτε νὰ παίρνουν τίποτε χωρὶς νὰ τὸ πληρώνουν.

Ὁ Μπυσσὺ δὲν συγχωροῦσε οὔτε τὴν παρμηκρότερη παράβαση ἀπ' αὐτὸν τὸν κανόνα καὶ ἓνα περιστατικὸ σχετικὸ μ' αὐτὸ τὸ ζήτημα αὐξήσε ἀκόμη περισσότερο τὴ φήμη του.

Ἐνὰς γρεναδιέρους εἶχε κλέψῃ ἓνα πορτοκάλι ἀπὸ ἓνα κήπο. Τὸν κάλεσε νὰ παρουσιαστῇ μπροστά του:

— Πόσο τὸ πλήρωσε αὐτὸ τὸ πορτοκάλι; τὸν ρώτησε.

Ὁ γρεναδιέρους ἔμεινε ἄφωνος.

— Καλῶς, δὲν μοῦ ἀπαντᾷς; ἔκλαμψε ὁ Μπυσσὺ. Θέλω νὰ μοῦ πῆς πόσο τὸ πλήρωσε αὐτὸ τὸ πορτοκάλι.

— Μὰ, στρατηγέ μου...

— Βάζω στοίχημα πὼς δὲν τὸ πλήρωσε.

— Δὲν τὸ πλήρωσε, στρατηγέ μου, ὁμολόγησε ὁ στρατιώτης.

— Ἐρεῖς τὴ διαταγὴ ποὺ ἔχω δώσει, εἶπε ὁ Μπυσσὺ. Θὰ μοῦ κάνης

λοιπὸν τὴ χάρη νὰ πᾶς νὰ τὸ πληρώσης.

Καὶ καθὼς ὁ γρεναδιέρους ἔβαζε τὸ χέρι στὴν τσέπη του γιὰ νὰ βγάλῃ τίποτε λιανὰ, ὁ Μπυσσὺ πρόσθεσε:

— Μόνο νὰ ξέρης πὼς δὲν θὰ ἐξοφλήσης τόσο φτηνὰ μὲ τὸ χρέος σου ὅσο ἂν τὸ πλήρωνες τὴν πρώτη στιγμὴ. Θὰ πληρώσης πενήντα ρούπιες (πάνω ἀπὸ ἑκατὸ φράγκα) στὸν ἄνθρωπο ἀπ' ὅπου τὸ ἔχεις πάρει.

Ὁ γρεναδιέρους ἀναγκάστηκε νὰ ὑπακούσῃ μουρμουρίζοντας ἀπὸ μέσα του, μὰ τὸ μᾶθημα ἦταν ἀποτελεσματικόν.

Τὰ φερσίματα αὐτὰ, τόσο διαφορετικὰ ἀπ' αὐτὸ ποὺ ἦταν συνειθισμένοι νὰ βλέπουν ὡς τὰ τότε, ἀπ' τοὺς διαφόρους περαστικούς στρατιώτες μεγάλωνε σὲ ἀπερίγραπτο σημεῖο τὸ θαυμασμὸ καὶ τὴ συμπάθεια ποὺ ἐνοιοῦσαν οἱ ντόπιοι γιὰ τοὺς Γάλλους.

Ἡ δύναμη τοῦ Μπυσσὺ μεγάλωνε ἀπὸ μέρα σὲ μέρα κι' ὁ ἴδιος δὲν παραμελοῦσε κανένα μέσο γιὰ νὰ τὴν στερεώσῃ ἀκόμη περισσότερο. Γνωρίζοντας τὴ σημασία ποὺ εἶχε ἡ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισή του τοὺς Ἰνδοὺς πρίγκιπες, φρόντιζε πάντοτε νὰ παρουσιάζεται στοὺς ντόπιους ἡγεμόνες μ' ὅλη τὴ δυνατὴ μεγαλοπρέπεια. Ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμα τοῦ Ντυπλεῖξ ἐμφανίζονταν σὲς διάφορες τελετὲς ντυμένος μὲ τὰ πὶς πλούσια φορέματα καὶ καθισμένος σ' ἓνα ψηλὸ θρόνο στολισμένον μὲ τὰ οἰκόσημα τῆς Γαλλίας. Στὸ τραπέζι του δὲν μεταχειριζόταν παρὰ μονάχα ἀσημένια σερβίτσια· σὲς παρελάσεις καὶ σὲς ἐπιθεωρήσεις ἀνέβαινε καὶ καθόταν σ' ἓνα μεγαλοπρεπέστατο ἐλέφαντα, μὲ πλουσιώτατα χάμουρα καὶ ὀλόχρυσον καὶ καθισμένος αὐτὸς περὶ σὲς περισσότερες φορές συνοδευόμενος ἀπὸ μουσικούς καὶ τραγουδιστάδες ποὺ ἔφελναν τὸ μεγαλεῖο τῆς Γαλλίας καὶ ἐξυμνοῦσαν τοὺς θριάμβους, καὶ τὶς πρόσφατες νίκες τῶν Γάλλων.

Τὰ σχέδια τοῦ νεαροῦ στρατηγοῦ δὲν ἄργησαν, ἄλλωστε νὰ πραγματοποιηθοῦν ὡς τὸ τελευταῖο. Λίγους μῆνες μετὰ τὴν ἀναχώρησή τους ἀπὸ τὸ Ποντιτέρου, ἔφθασαν στὸ Ἀουρεγκαμπάτ ὅπου ὁ Σαλαμπέτ-Σίγκ στέφθηκε ἀντιβασιλεὺς τοῦ Δεκκάν.

Τὸνομα τοῦ Ντυπλεῖξ βρισκόταν στὸ ἀπόγειο τῆς δόξης του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'

Στὴ Γολκόνδην

Οἱ ἐνωμένοι στρατοὶ τοῦ Μπυσσὺ καὶ τοῦ Σαλαμπέτ-Σίγκ εἶχαν ἀκολουθήσει τὸν ἴδιο δρόμο μὲ τὸν Ντάρλι καὶ τὸν δὲν ἔχοντο. Μὰ μὲλο ποὺ αὐ-

τοὶ οἱ δύο δὲν περπατοῦσαν παρὰ λίγες ὥρες τὴν ἡμέρα, ὥστόσο ἡ ἀπόστασις ποὺ τοὺς χωρίζε ἦταν μεγάλη καὶ κάθε μέρα μεγάλωνε ὀλο καὶ περισσότερο. Γιατὶ ὁ στρατὸς τῶν Ἰνδῶν πριγκίπων ἔσπερνε ἀπὸ πίσω του ἓνα πλῆθος ἀνθρώπων ποὺ δυσκόλευαν σημαντικὰ τὶς κινήσεις του, κοπάδι ὀλόκληρο ἀπὸ δούλους ποὺ οἱ περισσότεροι ἦσαν ἄχρηστοι, καθὼς κι' ἀπὸ τραγουδιστάδες, χορευτὲς, ὀργανοπαίκτες καὶ ἐκτὸς ἀπ' ὅλους αὐτοὺς καὶ τὶς γυναῖκες τῶν στρατιωτῶν ποὺ κουβαλοῦσαν μαζί τους τὰ μωρὰ τοὺς καὶ ὅλο τους τὸ νοικοκυριό. Ἡ δυσκολία τῆς μεταφοράς τοῦ πυροβολικοῦ, τὰ μεταγωγικά ποὺ κουβαλοῦσαν πυρομαχικά καὶ τρόφιμα, οἱ ἐλλείψεις καὶ ἀδιάθετοι πολλὰς φορές δρόμοι, ἀργοποροῦσαν ἀκόμη περισσότερο τὴν πορεία τους. Ἐξ ἄλλου ὁ στρατὸς πολλὰς φορές ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ διακόπτῃ τὴν προέλασή του γιὰ ν' ἀντικρούσῃ τὸν ἔχθρὸ ἢ γιὰ νὰ στήσῃ πολιορκία στὰ φρούρια ποὺ ἀπαντοῦσε στὸ δρόμο του. Ἔτσι ὁ Κοτεσούπρυα καὶ ὁ Ντάρλι εἶχαν φθάσει κιάλας στὴ Γολκόνδην πολὺ προτοῦ ὁ στρατὸς ξεκινήσει ἀπὸ τὸ Καρνουὺλ.

Ἡ φήμη ὅτι ὁ στρατὸς πλησιάζει εἶχε φθάσει βέβαια σταυτιά τους, μὰ στὸν καθένα εἶχε κάνει διαφορετικὴ ἐντύπωση: Οἱ ταξιδιώτες ποὺ τύχαινε καμμιά φορὰ νὰ συναντήσουν στὸ δρόμο τους, τοὺς διηγόνταν ὅτι εἶχαν ἀκούσει νὰ λέγεται ὀλόγυρα γιὰ τὴν ἀνδρεία καὶ τὴν ἱκανότητα τῶν Γάλλων, καθὼς καὶ γιὰ τὴν μεγάλη ἀξία αὐτοῦ ποὺ τοὺς ὀδηγοῦσε. Τίποτε δὲν ἀντιστεκόταν μπροστά του: οἱ πολῖτες τοῦ ἀνοίγαν τὶς πύλες τους, καὶ οἱ κάτοικοι τους τὸν ὑποδέχονταν μὲ ἀλαλαγμοὺς χαρᾶς. Οἱ ἀφηγήσεις αὐτὲς γέμιζαν χαρὰ τὸν Ντάρλι. Μὲ μεγάλη του εὐχαρίστηση θὰ ἐπεβράδυνε τὴν πορεία του μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ τὸν φτάσῃ ὁ γαλλικὸς στρατὸς· μὰ ὁ φακίρης φαίνονταν πὼς εἶχε ἐντελῶς ἀντίθετη γνώμη, καὶ ἐνῶ ὁ μικρὸς Κατρυὰ εὐχόταν μὲλη τὴν καρδιά του αὐτῇ τῇ συνάντησιν, ἐκεῖνος προσπαθοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ τὴν ἀποφύγῃ, συντομεύοντας ὅσο περισσότερο μπορούσε τοὺς σταθμούς τους καὶ μεγαλώνοντας τὴν ἡμερήσια πορεία τους. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἄλλωστε, λίγες μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν ἀφίξή τους στὴ Γολκόνδην ἀποφάσισε κι' αὐτὸς νάνεθῃ στὸν Καντοῦρ διπλά στὸν Ντάρλι, γιατί μὲς στὴν ἀνυπομονησία του τοῦ φαίνονταν ὅτι μὲ τὰ πόδια ἄργοσε πολὺ νὰ προχωρήσῃ. Ἀπὸ τὸ ὕψος μάλιστα τῆς

χαούνας βίαζε τὸν ἐλέφαντα νὰ πεγαίνῃ μὲ βῆμα ταχύ, πράγμα ποὺ δὲν καλάρεσε καθόλου στὸν Καντοῦρ καὶ δὲν ἐννοοῦσε νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ. Στὸ τέλος στενοχωρημένος ἀπ' τὸ σύντροφό του ἀναγκάστηκε νὰ ἐπέμβῃ ὁ Ντάρλι, γιὰ νὰ αποφασίσῃ ὁ Καντοῦρ νὰ περπατήσῃ γρηγορώτερα.

Ὅταν ἐφθασαν στὴ Γολκόνδην, ὁ στρατὸς τοῦ Μπυσσὺ βρισκόταν πάνω ἀπὸ ἓνα μῆνα πίσω τους. Ἦσαν κιάλας σὲς ἀρχὲς τοῦ Μάρτη καὶ οἱ Γάλλοι ἦσαν μόνις σὲς δώδεκα τοῦ ἄλλου μῆνα. Ὁ φακίρης λοιπὸν ἔκρινε πὼς μπορούσε, χωρὶς φόβο νὰ φήσῃ τὸ μικρὸ του σύντροφο μιὰ ἢ δυὸ βδομάδες νάναπαυθῇ λιγάκι γιὰτὶ κι' ὁ ἴδιος ἔβλεπε πὼς τὸ παιδί εἶχε ἀπόλυτη ἀνάγκη ἀπὸ ἀνάπαυση. Τόσοι κόποι, τόσες συγκινήσεις τὸν εἶχαν πιά ἐξαντλήσει ἐντελῶς καὶ μὲ μεγάλη δυσκολία ἡ πριγκίπισσα Ἰωάννα, ἂν ἀντίκρυζε τὸ ἀγὸρι αὐτὸ μὲ τὰ δυνάτισμένα μέλη, μὲ τὰ γουδωμένα μάτια ποὺ ἐλαμπαν σὰν ἀπὸ πυρετό, μὲ τὰ κουρελιασμένα καὶ ἀκάθαρτα ρούχα, μὲ τ' ἀχτένιστα μαλλιά, θάναγνώριζε τὸν ὥραϊο ἔφηβο ποὺ τόσο συχνὰ καμάρωνε κι' θαύμαζε σὰν τὴν ἐνσάρκωση τοῦ πιδ καθαροῦ καὶ ὥραϊο Ἰνδικοῦ τύπου, καὶ ποὺ φοροῦσε μὲ τόση χάρη, τὴν κομψὴ φορεσιὰ ποὺ τοῦ εἶχε ἐτοιμάσει.

('Ακολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Η ΝΕΡΑΪΔΑ ΧΡΥΣΟΡΟΔΙΝΗ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Ἡ Νεράϊδα δὲν τὸ χώνευε, γιατί ἦταν πολὺ σκληρὸ καὶ τυραννοῦσε τοὺς ἀνθρώπους γιὰ νὰ διασκεδάσῃ. Ὁρμησε λοιπὸν μὲ τὸ ἄλικο ἄρμα τῆς μέσ' στὸ παγωμένο βασίλειο τοῦ κακοῦ Πνεύματος, ὅταν περνώντας πάνω ἀπ' τὸ φτωχὸ καλύδι ἄκουσε τὸ παράπονο τῆς Μυρτώ. Μὲ μιὰ ζωηρὴ κίνηση τράβηξε τὰσημένια χαλινάρια καὶ σταμάτησε στὴ στέγη τῆς μικρῆς καλύδας.

Ἡ καλὴ τῆς καρδιὰ ράγισε ἀπὸ λύπη, ὅταν εἶδε τὴν δυστυχία ποὺ βασίλευε μέσα στὸ καλύδι κι' ἡ Χρυσοροδίνην σκέφτηκε νὰ βοηθήσῃ τὶς τρεῖς δυστυχισμένες ὑπάρξεις.

Πῆρε λοιπὸν μιὰ παλιὰ σκούπα ποὺ βρῆκε ριγμένη κάτω ἀπὸ κάποιο ὑπόστεγο κι' ἄρχισε νὰ σκουπίζει μὲ τὰ λεπτά της χέρια τὸ χιόνι. Μέσα σὲ λίγα λεπτὰ στὴ στέγη τῆς καλύδας καὶ στὸ μικρὸ περιβόλακι γύρω δὲν ὑπῆρχε ἴχνος ἀπὸ δαῦτο Φύσηξε πάνω στὰ δέντρα κι' ἀμέσως τὰ

παγοκρύσταλλα ἔλιωσαν. Κι' ἔπειτα ἔλυσε τὶς χίλιες πεταλούδες τῆς προστάζοντάς τις νὰ πᾶνε νὰ καθίσουν πάνω στὰ γυμνὰ κλαδιά καὶ τὶς ἔκαμε φύλλα· μὲ μιὰ γοργὴ κίνηση ἔβγαλε τὰ διαμάντια ποὺ φοροῦσε γύρω στὸν κρινόλευκο λαιμὸ τῆς καὶ τὰ κρέμασε στὰ δέντρα κάνοντάς τα θαυμάσια φρούτα. Ἐκοψε τρεῖς τρίχες ἀπ' τὰ χρυσὰ μαλλιά της καὶ τὶς ἔρριξε πάνω στὸ χῶμα. Στὴ στιγμὴ ὅλος ὁ τόπος γύρω γέμισε πλούσια λαχανικὰ καὶ σπάνια λουλούδια. Κι' ἔπειτα, σὰν ἄρχισε νὰ χαράζῃ, κρύφτηκε σ' ἓνα θάμνο πίσω ἀπ' ἓνα ἀγίοκλημα, ἀφοῦ κάνοντας σημάδι στὸν ἥλιο νὰ βγῇ πάνω στὸ συννεφένιο τοῦ ἄρμα, τὸν παρακάλεσε νὰ φέρῃ τὴν ἀνοιξή σ' ὅλον τὸ τόπο γύρω στὴ μικρὴ καλύδα. Ὁ ἥλιος σὰ νὰ δίσταζε νάρθη στὸ βασίλειο τοῦ Πνεύματος τῆς Παγωνίας ποὺ δὲν ἔπαψε νὰ παγώνει μὲ τὴν πνοή του ὅλο τὸν κόσμον γύρω ἀπ' τὴ μικρὴ περιοχὴ ποὺ εἶχε ἀνθοσπείρει ἡ Χρυσοροδίνην. Τὸν παρακάλεσε ὅμως τόσο ἡ καλὴ νεράϊδα ποὺ στὸ τέλος δὲν τοῦ βάσταξε ἡ καρδιά νὰ τῆς χαλάσῃ τὸ χатиρί. Κι' ὁ ἥλιος ἄρχισε καλόκαρδος νὰ χαϊδεύῃ μὲ τὶς πιδ ἀπαλὲς του χρυσαχτίδες τὴ σκοτεινὴ καλύδα.

Ὁ γέρο βοσκός, ἡ γυναῖκα του καὶ ἡ μικρὴ Μυρτὴ, ποὺ μόλις εἶχαν ξυπνήσει, ἔτριβαν τὰ μάτια τους νομίζοντας πὼς ἀκόμα ὄνειρεύονταν! Κι' ὅταν ἀνοίξαν τὴν πόρτα κι' εἶδαν ἔξω, τότε εἶναι ποὺ τὰ ἔχασαν.

Ἡ Ἀσπρούλα ἔδασκε ἡσυχὰ τὸ γρασίδι, τὰ πουλιὰ παίζανε στοὺς κλάδους, πεταλούδες φτερούγιζαν γύρω χρυσόχνουδες κι' ὁ ἀγέρας ἦταν γεμάτος μεθυστικὲς εὐωδίες.

Ὁ γέρος πλησίασε τότε μιὰ μὴλιά κι' ἔκοψε κάτ' ῥοδόκκινα μῆλα. Μόλις τὰ βάλαν στὸ στόμα τους αἰσθάνθηκαν ἀλλοιωτικούς τοὺς ἑαυτοὺς τους. Σὰν μιὰ καινούργια ζωὴ νὰ γεννιόταν μέσα τους. Τὰ χλωμά μάγουλα τῆς Μυρτῆς ρόδισαν, τοῦ γέρου τὰ τρεμάμενα βήματα σὰν νὰ ἦσαν γίνε πιδ σταθερά, σὰν νὰ ἔχει πάρει καινούργια δύναμη ἡ φιλάσθητη γυναῖκα του.

Καὶ ἡ Χρυσοροδίνην, πίσω ἀπ' τὸ ὀλεῦδο ἀγίοκλημα, χαμογελοῦσε βλέποντας τὴν εὐτυχία τους.

(Παράφραση)

ΚΩΝΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΑΛΛΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΑΝΤΡΟΤΟΙΧΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΒERTHE BERNAGE

— Θά τὸ γράψω στὴ μαμμά σας, φωνάζει ἡ Μαργαρώ, θυμωμένη γιὰ καλὰ.

— Θά εἶσαι μαρτυριάρα καὶ κακὴ, ἀπαντᾷ ὁ Πέτρος, κι' ἂν τὸ γράψης κιάλας καὶ τί μ' αὐτό; Ἐμεῖς φύγαμε ἀπὸ τὸ σπίτι μας καὶ γιὰ ἓνα μισοφόρι...

— Τί ντροπὴ, κάνει ἡ Μαργαρώ, Πρῶτα ἀπ' ὅλα σὰς κάνει καρδιά νὰ γελάτε, κακόπαιδα, τὴ στιγμή, ποὺ ὁ μπαμπάς σας πληγώθηκε: Ὑστερὰ δὲν συλλογιζόσαστε τὴν καϊμένη τὴν γιαγιά σας; Ὅτ' τὴν ἀρρωστήσετε μὲ τίς τρέλλες σας. Ἡ δυστυχισμένη ἡ κυρία καθὼς εἶναι καὶ τυφλὴ δὲν μπορεῖ νὰ τρέξῃ ἀπὸ πίσω σας. Καὶ σεῖς πιά ἔχετε χάσει κάθε φόβο.

— Πάψε πιά, Μαργαρώ, δὲν κάνεις ἄλλο παρὰ νὰ γκρινιάζεις, τὴν ἔκοψε ἀπτότομα ὁ Πέτρος. Πήγαινε ἐσὺ νὰ λύσης τίς βαλίτσες κι' ἀφήσέ μας ἑμάς. Τώρα δὲ θυμήθηκα ἓνα περίφημο παιχνίδι, πολὺ ἡσυχο καὶ φρόνιμο. Γύρισε ἐσὺ στὸ σπίτι κι' ἐγὼ σοὺ ὑπόσχομαι πὼς θὰ παίξουμε καὶ θὰ διασκεδάσουμε χωρὶς νὰ σχίσουμε τίποτα.

Ἡ μὲς Σίμμευ παρουσιάζεται πάλι στὸ παράθυρο.

— Παιδιά, ἀνεβήτε νὰ μοῦ πῆτε τάγγλικά σας ρήματα.

Μὰ τούτῃ τῇ φορὰ τὰ παιδιά σηκώνουν ἀληθινὴ ἐπανάσταση.

— Τὴν πρώτη μέρα ποὺ ἦρθαμε, καὶ νὰ κάνουμε κιάλας μάθημα! Αὐτὸ πιά δὲν ὑποφέρεται!

— Ἀκουσε, Φρανσίνα, λέει ὁ Πέτρος, ἐσὺ εἶσαι ἡ μικρὴ κι' ἡ πιδ φρόνιμη, τρέξε λοιπὸν νὰ παρακαλέσης τὴν γιαγιά νὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ παίξουμε σήμερα ὅλη τὴν ἡμέρα. Ἡ γιαγιά εἶναι πολὺ καλὴ καὶ εἰμαι βέβαιος πὼς θὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἄδεια.

Ἡ καλὴ ἡ γιαγιά! Χαμογέλασε μ' ἀγάπη ἀκούγοντας τὴν Φρανσίνα νὰ τῇς ζητῇ τὴν μεγάλῃ χάρη· φιλάει τὸ ξαναμμένο μαγουλάκι καὶ λέει:

— Πηγαίνετε νὰ παίξετε, χρυσὰ μου παιδιά. Καὶ πῆτε στὴ μὲς πὼς εἴσαστε ἐλεύθερα ὡς τὴν Κυριακὴν.

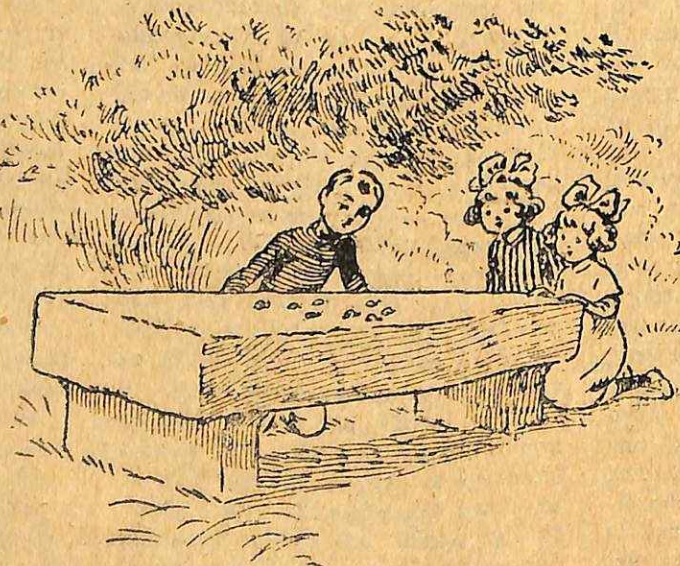
Ἔτσι ἡ μὲς μπόρεσε μὲ τὴν ἡσυχία της νὰ βγάλῃ τὰ βιβλία της καὶ τίς φωτογραφίες της ἀπὸ τίς βαλίτσες καὶ τὰ τρία παιδιά βάλθηκαν

στὸ καινούργιο «ἡσυχο καὶ φρόνιμο» παιχνίδι. Μήπως τὸ ξέρετε; Τὸ λένε «σαλιγκαροδρομίες». Σπουδαῖο παιχνίδι καὶ πολὺ δύσκολο νὰ ὀργανωθῇ. Πρέπει πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ βρῇ κανεὶς τὰ «ἄτια» ποὺ θὰ λάβουν μέρος τίς κούρσες, καὶ ποὺ βρίσκονται κρυμμένα κάτω ἀπὸ τίς πρασινάδες.

— Ὡ τὸ χρυσούλι μου ἄσπρο σαλιγκαράκι! κάνει μὲ θαυμασμὸ ἡ Φρανσίνα, μπρὸς σ' ἓνα.

— Ἀς το αὐτό, δὲν κάνει, ἀποφαινεται ὁ Πέτρος μὲ αὐθεντία. Τὰ μεγάλα, τὰ κίτρινα νὰ διαλέγῃς.

Στὸ τέλος δώδεκα σαλιγκαρία κρίνονται ἄξια

«Τὰ βάζουν στὴ γραμμὴ ἐπάνω σ' ἓνα πέτρινο μπάγκο καὶ παρακολουθοῦν...» (Σελ. 355, στ. α').

γιὰ νὰ λάβουν μέρος στὸν ἀγῶνα. Τὰ βάζουν στὴ γραμμὴ ἐπάνω σ' ἓνα πέτρινο μακρὺ μπάγκο καὶ παρακολουθοῦν τίς κούρσες. Τί ἐνδιαφέρον παιχνίδι! Ποιὸς θὰ κερδίσῃ ἄραγε; Τὰ παιδιά, γονατιστὰ μπροστὰ στὸν μπάγκο, φωνάζουν σὰν μικροὶ ἄγριοι, κάθε φορὰ ποὺ ἓνα σαλιγκαρί φαίνεται πὼς τρέχει γρηγορῶτερα ἀπ' τ' ἄλλα.

— Θεέ μου, τί διασκεδαστικὸ ποὺ εἶναι! φωνάζει ἡ Μαρία. Μὰ ὁ μπάγκος εἶναι πολὺ κοντός. Ὅτ' πέσουν κάτω. Δὲν τὰ βάζουμε νὰ παίξουν ἐπάνω στὸν τοῖχο;

Τὰ παιδιά σηκώνουν τὸ κεφάλι κατὰ τὸν τοῖχο ποὺ δὲν εἶναι πολὺ ψηλός. Μπᾶ, τί ἐκπληξή! Ἐκεῖ ψηλά, ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος τοῦ μαντρότοιχου ἀντικρύζουν, ἓνα παιδικὸ κεφαλάκι, ἓνα πρόσωπάκι μελαχροινὸ καὶ χλωμό, μὲ πελώρια κατὰμαυρα μάτια ποὺ τὸ γεμίζουν δόκλῃρο, κι' ἓνα στεφάνι ἀπὸ μαλλιά κομμένα κοντὰ-κοντὰ καὶ τόσο σγουρά, ποὺ μοιάζουν σὰν προδιὰ ἀπὸ νεογέννητο ἀρνάκι. Τὸ παιδί, μόλις εἶδε πὼς τὸ ἀνακάλυψαν, ἔξαφανίστηκε εὐθὺς σὰν τρομαγμένο ἀγρίμι.

— Ἐ, μικρὲ, φωνάζει ὁ Πέτρος, μὴ φοβάσαι! Ἔλα ἀπ' ἐδῶ νὰ παίξεις μαζί μας.

Σκαρφαλώνει στὸν τοῖχο γιὰ νὰ ἰδῇ καλύτερα καὶ βλέπει τὸν μικρὸ ν' ἀπομακρύνεται μ' ὅλη του τὴν γρηγοράδα μ' ἐκπληξή του ὅμως παρατηρεῖ ὅτι ὁ «μικρός» δὲν εἶναι μικρός ἀλλὰ «μικρὴ», γιὰτὶ κάτω ἀπὸ τ' ἀγορίστικο κεφάλι βλέπει ἓνα κοριτσιότικο ντύσιμο, ἓνα φτωχικὸ φουστάνι ἀπὸ σταχτί ἀλατῆ, μακρὺ-μακρὺ καὶ κακοκομμένο, μὲ μπαλωμένα μανίκια. Ὁ Πέτρος ἔχει μείνει μὲ στόμ' ἀνοιχτό.

— Καλὲ τί περίεργο πλᾶσμα εἶναι τοῦτο, λέει. Τρέχει κατὰ τὸ σπίτι της, ἓνα μεγάλο σπίτι μὲ κλειστὰ παντζούρια! Ἄ, νά, τὴ φωνάζουν!

— Σουλβία, τεμπελοκόριτσο, ποὺ ἔχουν χαμένη τόση ὥρα καὶ δὲν καθαρίζει τίς πατάτες; Δὲν ντρέπεσαι ν' ἀντικρύζῃς ἀκόμη τ' ἀποκρουστικὰ αὐτὰ ζῶα. Ὅτ' μ' ἀφήσετε λοιπὸν νὰ γυρίσω στὴν κάμαρά μου.

— Ὅτ' εἶναι καμμιὰ μικρὴ ὑπηρετριούλα, λέει ὁ Πέτρος, πρόθυμος πάντοτε νὰ βρῇσκῃ τὴν ἐξήγησιν γιὰ τὸ κάθε τί. Ὡστόσο, κορίτσια, ξεχάσαμε τὰ σαλιγκαρία μας καὶ τοῦτο

τὸ μεγάλο τρέχει τόσο γρήγορα, ποὺ θὰ ξεπεράσῃ ὅλα τ' ἄλλα. Ζήτω, ζήτω, τὴν κέρδισε τὴν κούρσα!

— Χρυσούλι μου, γλυκὲ μου σαλιγκαράκι! ἔκανε μ' ἔξαψη ἡ Φρανσίνα.

Ὁλος ὁ κόσμος ὅμως δὲν συμμερίζονταν τὸν ἐνθουσιασμὸ της. Ἡ μὲς, παραξενημένη ἀπὸ τὴν ἀνεξήγητη φρονιμάδα τῶν τριῶν διαβόλων, ἤρθε κοντὰ τοὺς ἀθόρυβα καὶ μὲ ἄφρατὴ ἀπόγνωση κι' ἀηδία κοίταξε τὰ «γλυκὰ σαλιγκαράκια» ποὺ σέρνονταν στὴν πέτρα καὶ γέμιζαν τὸν κόσμον σάλια.

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, πὼς μπορεῖτε νὰ πιάνετε μὲ τὰ χέρια σας αὐτὰ τὰ σιχαμένα ζῴδια, διαμαρτυροῦνται ἡ δυστυχῇ μὲς. Ὅτ' σὰς ἀπαγορεύσω αὐτὸ τὸ παιχνίδι!

Μὰ ἡ γιαγιά, καθισμένη κοντὰ στὸ

Εὐτυχῶς ἡ παρατήρησις αὐτὴ δὲν ἔφτασε ὡς τ' αὐτιά της γιαγιάς.

Τὰ σαλιγκαρία κλείστηκαν σ' ἓνα τενεκεδένιο κουτί μαζί μὲ μερικὰ χλωρὰ φύλλα γιὰ νὰ βοσκῇσιν, κι' ὕστερα ἡ εὐθυμὴ παρέα τῶβαλε στὰ τρεξίματα. Πιδ γρήγορα κουράζεται τὸ κοτσούφι νὰ σφυρίξῃ παρὰ τρία μικρὰ Παριζιανόπουλα νὰ χοροπηδοῦν μέσα στὴν ἀνθισμένη ἀνοιξή.

Ὁμορφὴ ἀνοιξή, λουλουδιασμένη καὶ φωτεινὴ, ἀπλώνεται κι' ἀπ' τὰ ἅλα μέρη τοῦ μαντρότοιχου, κι' ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ φέρῃς λίγη χαρὰ στὰ θλιμμένα μαῦρα μάτια τῆς μικρῆς Σουλβίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἡμέρα μπουγάδας σήμερα. Ἡ Σουλβία ἦταν κατακουρασμένη. Ξεπλέοντας μέσ' στὴ μεγάλη σκάφη

«Ἡ εὐθυμὴ παρέα τῶβαλε στὰ τρεξίματα...» (Σελ. 355, στ. γ')

παράθυρο, παρακολουθοῦσε κι' αὐτὴ τὴ συζήτησιν. Ὁ Πέτρος ἐξόμνησε μὲ τόση τέχνη τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ παρουσίαζαν οἱ σαλιγκαροδρομίες, ἐξήγησε πόσο ἡσυχοὶ καὶ ἀνενόχλητοι θὰ ἔμεναν οἱ μεγάλοι, ὅταν τὰ παιδιά θὰ ἦσαν ἀπασχολημένα μ' αὐτὸ τὸ παιχνίδι, ποὺ ἡ κυρία Φερτὲ συγκινήθηκε καὶ παρακάλεσε τὴ μὲς νὰ φανῇ πιδ ὑποχωρητικὴ.

— Κυρία, εἶπε ἐκεῖνη μὲ τραγικὸ ὕψος, ἀφοῦ τὸ θέλετε θὰ τοὺς ἐπιτρέψω νὰ παίξουν, μὰ μοῦ εἶναι ἀδύνατο ν' ἀντικρύζω ἀκόμη τ' ἀποκρουστικὰ αὐτὰ ζῶα. Ὅτ' μ' ἀφήσετε λοιπὸν νὰ γυρίσω στὴν κάμαρά μου.

— Βέβαια, πᾶει καὶ κάθεται καὶ διαβάζει ἱστορίες ποὺ τὴν κάνουν νὰ κλαίῃ καὶ ν' ἀναστενάξῃ, ψιθύρισε ὁ Πέτρος μ' ἄρκετὴ ἀσέβεια.

τὰ ρούχα ποὺ τῆς πετοῦσαν τὰ ἄξια καὶ γρήγορα χέρια τῆς κυρίας Αὐρηλίας, συλλογιζόταν μὲ σφιγμένα χεῖλη καὶ μὲ ἀγριεμένα μάτια, πὼς στὸ ὥρατο γειτονικὸ περιβόλι τὰ κοριτσάκια μὲ τὰ τριανταφυλλιά φορέματα θὰ ἔτρεχαν καὶ θὰ ἐπαίξαν χαρούμενα. Τὸ περιβόλι αὐτὸ ἦταν σὰν δικό της, προτοῦ νὰ ἔρθουν αὐτὰ τὰ τρία θορυβώδη παιδιά. Τώρα καὶ τέσσερα χρόνια σχεδόν, ἀπο τότε ποὺ εἶχε ἔρθῃ στῆς κυρίας Αὐρηλίας, ποτὲ κανένας δὲν εἶχε ἀνοίξει τὴν καγκελόπορτα τοῦ μεγάλου περιβολιοῦ. Ἡ Σουλβία συχνὰ καθόταν ἐπάνω στὸ μαντρότοιχο καὶ ἀχοῦγε τὰ πουλιά νὰ κελαῖδουν μέσα στοὺς πυκνοὺς θάμνους, κι' ἀνάσαινε μ' ἀπόλαυσιν τὸ ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν καὶ τὸ καλοκαίρι, κάθε βράδυ, ὅταν τέλειωνε τὸ

πλούσιμο των πιάτων, άκουμπούσε εκεί στον τοίχο κι' έβλεπε τ' άστρα νάνάδουν ένα-ένα στον ουρανό. Ου μόνον ένα άλλο περιβάλλει, που έμοιαζε τόσο μ' αυτό. «Μπαμπά, μπαμπά μου;» μουρμούριζε με σιγανή φωνή χωρίς να λέει τίποτε άλλο, και τα μάτια της γέμιζαν δάκρυα.

(Άκολουθεί)

KIMON AΛKIANH

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΜΙΑΟΥΛΗΣ

Άγαπητοί μου,

ΤΗΝ περασμένη Κυριακή, στην αίθουσα του «Παρνασσού», ή εδώ «Αδελφότης των Ύδραίων» γιόρτασε τα Έκατόχρονα του θανάτου του Μιαούλη (1835—1935). Ύστερ' από μια σύντομη εισήγηση του στρατηγού Βίγκου, προέδρου της Αδελφότητας, ο Σπύρος Μελάς, ο νέος ακαδημαϊκός—ο έμπνευσμένος αυτός βιογράφος των ήρώων του 21, στεριανών και θαλασσινών, λαϊκών και ρασοφόρων—μίλησε πάνω από μια ώρα για το Μιαούλη, παρουσιάζοντας άριστοτεχνικά τη ζωή του, τη δράση του, τη μεγάλη του φυσιογνωμία. Κατόπι ή δ. Γεωργία Χατζηπαύλου είπε ένα ωραίο ποίημα του υδραίου ποιητή Ν. Δαμιανού για τα δοξασμένα αυτά Έκατόχρονα. Κι' ή μουσική του Πολεμ. Ναυτικού, που χαιρετούσε στην αρχή την είσοδο των επισήμων, έπαιξε στο τέλος τόν έθνικόν ύμνο. Γιορτή σεμνή κι' ωραία. Μά έκτος από το φιλολογικό, να πούμε, και καλλιτεχνικό αυτό μνημόσυνο, ή Αδελφότης των Ύδραίων έκαμε και θρησκευτικό: στέν τάφο του Μιαούλη, στέν Πειραιά, διαβάσθηκε τρισάγιο και κατατέθηκαν στεφάνια.

Ο ναύαρχος Μιαούλης, ο υδραίος θαλασσομάχος, στάθηκε αληθινά μια από τις μεγαλύτερες μορφές του άπελευθερωτικού μας Αγώνα. Ύστερ' από μια πολυκύμαντη και τραχεία ζωή στη θάλασσα—στο στοιχείο του—γεμάτη λαχτάρες και κινδύνους. μα κι' άποκοιτίες, ήρωϊσμούς κι' έπιτυχίες, στα πενήντα του χρόνια, έμπειρος κι' έκανός όσο κανένας, ο Μιαούλης αναδέχθηκε την άρχηγία του έλληνικού στόλου. Από τότε άκριβώς ο Αγώνας μπήκε σε καινούργια φάση, που έξασφάλιζε την τελική νίκη. Γιατί τί ήταν πρωτότερα ο περίφημος αυτός «στόλος» που τάβαζε με τη μεγάλη τουρκική άρμάδα; Τα υδραϊκά και τα σπεσιώτικα καράβια, τα σιτοκάραβα, τα έμ-

πορικά, που είχαν μεταμορφωθεί όπως-πως σε πολεμικά. Άλλ' άταχτα, άσυγκρότητα, άπειθήρχητα. Κατορθώματα έκαναν βέβαια, και μεγάλα, με την άνδρεία των άρχηγών τους και των ναυτών. Δεν είχαν όμως συνοχή, σύστημα και σχέδιο στη δράση τους. Καθένας έκανε ό,τι ήθελε, σήκωνε δικό του μπαϊράκι κι' όλα γίνονταν στο βρόντο. Μόνο ο Μιαούλης, με τη μεγάλη του επιβολή, έβαλε αυτό το στόλο σε τάξη, σε πειθαρχία. Ο Τομπάζης, που μια του σκούνα τρόμαζε την Τουρκία, όπως λέει το τραγούδι, ήταν ήρωϊκός θαλασσομάχος, μά όχι και γεννημένος γι' άρχηγός. Είχε μάλιστα τη σπάνια μετριοφροσύνη να το λέει και μόνος του, και γι' αυτό χωρίς καμιά δυσκολία αναγνώρισε γι' άρχηγό το Μιαούλη, που ήταν γεννημένος. Κι' ο μικρός ελληνικός στόλος, με την οδηγία του, με την άρχηγία του, έφτασε να δώσει τη ναυμαχία της Πάτρας, που αληθινά τρόμαξε την Τουρκία...

Ένας ιστορικός ονομάζει το Μιαούλη «Κολοκοτρώνη της θάλασσας». Κι' αλήθεια! όπως ο γέρος του Μωριά, άμα πήρε την άρχηγία, κατάφερε να συγκροτήσει, απ' τους άταχτους, τους άπειθήρχητους εκείνους «αρματωλούς και κλέφτες», τόν πρώτο ταχτικό στρατό και να βάλει σέ καινούργιο, άσφαλέστερο δρόμο τόν Αγώνα, έτσι και το δελφίνι της Ύδρας, άμα έγινε ναύαρχος, κατάφερε, από τα καράβια των άτρόμητων εκείνων «κουρσάρων»—κι' οι «κουρσάροι» ήταν οι «κλέφτες» της θάλασσας—να κάμει ένα ταχτικό και πειθαρχικό στόλο. Κανένας δεν σήκωνε πια δικό του μπαϊράκι. Όλοι άκουγαν, όλοι άκολουθούσαν το κόκκινο σήμα της «καπετάνιας», της ναυαρχίδας, του Μιαούλη, του ιστορικού εκείνου «Άρη». Ύπακοή, πειθαρχία και νίκη.

Φοβόνταν το Μιαούλη, τόν έτρεμαν. Το υδραϊκό φέσι του με την πλατειά φούντα το κοίταζαν σά... βαρόμετρο. Άμα το φορούσε ψηλά, σημάδι πως ήταν σίς καλές του! μπορούσε κανείς και να το μιλήσει. Άλλ' άμα το είχε χαμένο ως τα ζαρωμένα του φρύδια, ήταν σίς κακές του και πού να τόν ζυγώσει άνθρωπος! Όσοστό δεν άρχει να έμπνέει κανένας το φόβο για να νάναι καλός άρχηγός στόλου. Χρειάζονται κι' άλλα προσόντα, που ο Μιαούλης όμως τα είχε. Ήξερε καλά τη δουλειά του, την τέχνη του, κι' είχε έπινοήσει, με την πείρα του και το πνεύμα του, μια ταχτική ναυτικού πολέμου

που έκανε θαύματα. Κι' ήταν μικρό θαύμα, αλήθεια, ένας φτωχός στολίσκος από έμπορικά καράβια μεταμορφωμένα σε πολεμικά, νάνιμετωπίξη τις φρεγάδες, τούς κολοσσούς της τουρκικής άρμάδας; Γι' αυτό τόνονα του Μιαούλη έγινε τότε θρυλικό σ' όλη τη Μεσόγειο και σ' όλον τόν κόσμο. Γάλλος ναυτικός συγγραφέας, ο ναύαρχος Ζουριέν Ντελαγκραβιέρ, γράφει στην περίφημη Ίστορία του, πως όποιος δεν έμελέτησε την ταχτική του Νέλσωνα και του Μιαούλη (Νέλσοντας είναι ο μεγάλος άγγλος ναύαρχος που νίκησε το Ναπολέοντα) δεν μπορεί να ξέρει τη ναυτική πολεμική τέχνη.

Τέτοιος στάθηκε ο ναύαρχος Μιαούλης. Δίκαια καυχιέται γι' αυτόν ή μικρή μά δοξασμένη Ύδρα που τόν γέννησε, όπως κι' όλη ή Ελλάδα, που τόν έχει κατατάξει σόν Πάνθεο των ήρώων της και τών μεγάλων της άνδρών. Η Αδελφότης των Ύδραίων, που γιόρτασε τα Έκατόχρονα του και τόν ξανάφερε έτσι στη μνήμη του λαού, έκαμε ένα ιερό πατριωτικό χρέος και μια έθνική πράξη.

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΑΙΖΑ

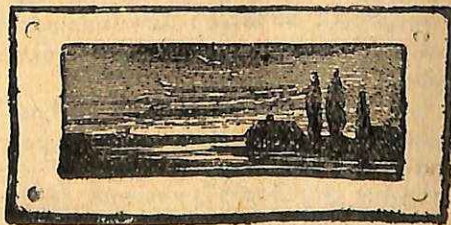
(Έμπνευσμένο από τόν διήγημα της «Ιρσίμ».)

Μου χαρίσανε μια κούκλα κι' έλεγα «δική μου νάναι;»
«Ω, δεν ήμουν τίποτα άλλο στη ζωή
[από μια φτωχιά,
Δεν έπίστευα ή καϊμένη σε μια τέτοια
[ευτυχία...
Κι' έτσι οι ώρες μου κοντά της, τί χα-
[ρούμενες κυλάνε!

Πόσο λίγη ή μοναξιά μου στη δική της
[συντροφιά!
Τα γαλάζια της τα μάτια μέσ' στα μά-
[τια με κοιτάνε
Με συμπόνια και μ' άγάπη μου γελάνε,
[μου μιλάνε
«Όχι, ή κούκλα μου δεν ήταν μια μαρ-
[μαρίνη όμορφιά.

Τα ξανθά της τα μαλλιάκια, τόν μετά-
[ξινό φουστάνι,
Τα ροδάτα μάγουλά της, τα χεράκια
[της τ' άφράτα,
Τα κομψά της ποδαράκια, όλα εκεί
[συντρίμια, να τα!
Κάποιο χέρι, κακό χέρι, ώ, γιατί να
[μου τόν κάνη;
Πάω να κρυφτώ να φύγω, δεν μπορώ
[να βλέπω, φτάνει!...
Κάτω απ' τα σκεπάσματά της δάκρυα
[κυλούν φλογάτα!...

MARIA M. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ο Π Ο Υ . . .

«Όπου πανάκι και κουπί, άπόψε
«Ο νους μου τρέχει,
Κι' αναζητάει τις όμορφιές, που τ' όρω
Τό κΰμα βρέχει.

«Όπου πανάκι και κουπί και μπάτης
«Η ψυχή μου,
Κι' ως τόν κατάλευκο φτερό τού γλάρου
«Η προσευχή μου.

«Όπου πανάκι και κουπί και κΰμα.
«Απόψε μνήμη
«Όλα τριγύρω τά βουνά τά κουρασμένα
Πάνω σε μένα.

«Όπου πανάκι και κουπί και κΰμα,
[πέρα...
Πέτα μου άνάλαφρη ψυχή με τόν
[άγέρα.
Τσιτζίκι [Α]

ΤΟ ΠΟΥΛΑΚΙ

«Ένα καλοκαιριάτικο πρωί περπα-
τούσα μ' ένα φίλο μου στην έξοχή κι'
έπαιζα με τη σφεντόνα μου.

«Έξαφνα, ένα πουλάκι ήρθε και κά-
θισε αντίκρυ μου σ' ένα δέντρο. Τού
πετώ μια πέτρα, άλλ' όχι με τόν σκο-
πό να τόν κτυπήσω.

«Ο φίλος μου όμως με κορόϊδεψε
πως δεν ξέρω σημάδι. Έγώ πεισμώνω,
παίρνω μια πέτρα και σημαδεύω τόν
πουλάκι.

«Εκείνο έβγαλε μια πονεμένη φω-
νούλα κι' έπεσε κάτω. Άλίμονο! ή
πέτρα που τόν πέταξα τόν κτύπησε
βαριά.

Τρέχω να τόν πιάσω. Σπαρταράει στα
χέρια μου και με κοιτάει μ' ένα βλέμ-
μα θλιμμένο.

«Ύστερ' από λίγο παύει πιά να κου-
νά τά φτερά του. Έχει ξεψυχήσει. Η
μικρή άθωα ψυχούλα τόν πέταξε μα-
κριά.

Μου φαίνεται πως άκούω ακόμα τη
σπαρτακτική φωνούλα του, πως βλέπω
τά μάτια του καρφωμένα στα δικά μου
και νομίζω πως έχω κάμει ένα κακούρ-
γημα. Ένα κακούρημα άσυγχώρητο.
Και μήπως δεν είναι κακούρημα;
Καϊμένο πουλάκι, έγώ σε σκότωσα έ-
γώ. Δεν είχα σκεφθεί, τί κακό μπο-
ρούσα να σου κάνω!

Γαλάζιος Κύνος [Γ]

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΛΑΣ

Σ' ένα μικρό δλοκάθαρο δωματάκι
είναι καθισμένος ένας γεροντάκος.
Κοντά του βρίσκεται ή έγγονή του, εί-
ναι μια χαριτωμένη μικρούλα και να
τώρα κρατά σφιγμένο τόν στοματάκι της
με κάποια στενωχώρα.

Θέλει να πη κάτι στον παππού της
και διατάζει, δεν τολμά. Εάφνου λέει
γλυκά:

— Παππούλη...
— Τι θέλεις μικρούλα μου, ψιθυρίζει
ο παππούς, ενώ με τόν καλοκάγαθο ύ-
φος του την κοιτάζει γλυκά.
«Η μικρούλα παίρνει θάρρος.
— Θάθελα, παππούλη... ξεροκατα-
πίνει και τέλος μ' άπόφαση:
— Παππούλη, θά μου πάρης την ό-

μορφή την κούκλα πουδάμε προχθές
στη βιτρίνα, την κουκλίτσα, καλέ, με
τά γαλανά ματάκια και τόν φορεματάκι
τό χιονένιο...

Τόν φορεματάκι της μικρούλας είναι
κατάμαυρο, και τά ματάκια της γαλα-
νά και τά μαλλιάκια της χουσαφένια
σάν της κουκλίτσας άπαράλαχτα.

— Και να δής, παππούλη, πως κου-
νάει τά ματάκια της έδω κι' εκεί κι'
όλο γελάει... Έχει και δυό βουλί-
τσες στα μάγουλα, θά μου την άγαρά-
σης χωρίς άλλο ε! παππού;

«Ο καλός γέρος δίνει την μεγάλη ύ-
πόσχεση. Και ή μικρούλα Δανάη πη-
δάει στα κουρασμένα γόνата, τυλίγει
τά παχουλά χεράκια της γύρω απ' τόν
λαιμό τού παππού χάνεται για μια
στιγμή τόν μικρό προσωπάκι μέσ' στα
γένια τού γέρου...

— Ήσυχα, ήσυχα, της κάνει, σκανδα-
λιάρα! Πάντα με καταφέρνεις με χά-
δια και γλυκόλογα.

Και την φιλάει στο ρός της μαγου-
λάκι. Την άγκαλιάζει δλοάκληρη με τόν
τροφερό γεροντικό τόν βλεμμα. Τί ά-
θώα, τί μικρούλα που είναι ακόμα.
«Έξη χρονών καλά-καλά. Α, έχει και
ρό να μεγαλώσει. Για να γίνη ίσα με
την μαμάκα της. Κι' ύστερα... κι' ύ-
στερα... Καλύτερα να μην αφήνη σε
τέτοιες σκέψεις τόν μυαλό του. Μά πάλι
πως μπορεί να την λησμονήσει; Την
ζωντανεύει τόν ζαλάζιο όνειρο των μα-
τιών της μικρούλας. Κάθε τόσο, κάθε
στιγμή...

Η Δανάη έχει καθίσει στη ρίζα τού
σκαμνιού του, και με τά μικρά της χε-
ράκια τούχει άγκαλιάσει τόν ένα πόδι,
ένω με τόν κεφαλάκι της άκουμπησμέ-
νο στο γόνάτα τού, συλλογιέται, χάνει
στις μεγάλες έγνοιες της και
πότε-πότε μιλάει. Και τότε ή γλωσσί-
στα της ή μικρή κόβει ροδάκι.

— Πώς θά βαφτίση την κούκλα, τί
όνομα θά της δώση, θά βάλη νουνό
τόν παππού. Είναι βεβαία πως ο πα-
πούς θά ξέρη κανένα καλό όνομα που
θά της άρέση κι' αυτήνης.

Και όνειρεύεται τούς καλεσμένους
που θάχουν και τόν όρωτο τραπέζι.
«Ύστερα τά ρούχα, τά προικιά της κού-
κλας... Ούφ ένα σωρό έννοιες, χίλιες
δυό σκετοχές. Πού να τά χωρέση όλα
τόν μικρό ξανθομάλλινο κεφάλι. Μά
περισσότερο απ' όλα τόν όνομα που την
βασανίζει τόσο...

— Ε, παππού, τί λές; θά μου δια-
λέξης ένα όνομα καλό που να μ' ά-
ρέση; Έλα, παππούλη μου, να σ' ά-
γαπάω...

Και με τόν δλοάσπρο χεράκι της χαι-
δεύει τά πικνά του γένια. Ο γέρος
σέρνει άπαλά τόν χέρι του πάνω στα
πλούσια χρυσά μαλλιά της μικρούλας.

— Ήσυχα, ήσυχα, της λέει θά
τόβρωμε τόνονα σιγά-σιγά, να Άννα
να πούμε. Άννα, Άννούλα, δεν μπο-
ρεί να μ' άρέση, ε;

«Η μικρούλα χτυπάει τά χεράκια της.
Τί όραία, τί όραία... Άννα, Άννα,
τόν πιά όραίο όνομα. Μπράβο, παππού.

Μά ο παππούς δεν φαίνεται να την
άκούη. Συλλογιέται πάλι, και σά στα
μάτια του να φαίνεται τόν πραγματάκι έ-
κείνο που τόν ξέρει πιά ή Δανάη, και που

κάνει άθελα τά μάτια να δακρύσουν.

Τώρα συλλογιέται κι' ή Δανάη.
«Άννα... Άννα... Δεν τ' άκούει
πρώτη φορά αυτό τ' όνομα. Στο τρυ-
φερό της μυαλούδάκι γίνεται μια πά-
λη. Άρχίζει και θυμάται μια όραία
κυρία που την έπαρνε στα γόνата και
την γέμιζε φιλία. Και την λέγαμε Άν-
να, έτσι την φώναζε ο παππούς. Άν-
να... Άννούλα, και τις άγκάλιαζε
και τις φύλαγε και τις δυό τους. Κι'
ύστερα, λέει, έφυγε εκείνη σε ταξίδι,
και την Δανάη την ντύσανε κατάμαυ-
ρα για να μη την ξεχάση, όπως της
λέγαν.

— Παππούλη, την όμορφη κυρία θυ-
μήθηκες πάλι; Κ' έγώ την θυμούμαι
πάντα. Τί καλή που ήταν! πόσο την
άγαπούσα.

«Ο παππούς κάτι λέει τώρα κι' αυ-
τός.

— Να την προσέξης, μικρούλα μου,
την κούκλα σου μην τυχόν και σου
σπάσει. Σπάσουν τόσο εύκολα οι όμορ-
φες οι κούκλες, όσο όμορφες όνόματα
κι' άν έχουν. Ο τεχνίτης που τις πλά-
θει τις κάνει τόσο όμορφες που όλοι
τις ζηλεύουν. Κι' εύκολα γίνονται
θρύψαλα.

«Η Δανάη κοιτάει τόν παππού στα
μάτια, μά δεν πολυκαταλαβαίνει τά
λόγια του. Μόνο τά μάτια του κατα-
λαβαίνει. Μά δεν τόν ρωτάει που εί-
ναι θολά, μόνο θυμώνει με τόν πραγ-
ματάκι αυτό που τά κάνει πάλι να δα-
κρύσουν. Ω, είναι ακόμη τόσο παιδί,
ή σκέψις της γυρίζει πάλι στόνομα
της κούκλας και χαμογελάει...

Δουλουδένια Ύπαρξις [Β]

ΓΕΡΑΜΑΤΑ

Γεράσαν όλα στη φτωχή την κάμαρα
Μουχλιάσανε οι τοίχοι, και τόν τζάκι
Μένει σβυσμένο. Τά ταβανόσανιδα
Άλύπητα τά τρώει τόν σαράκι.

«Ο καταλύτης χρόνος άσπλαχνος
Στ' άκράτητο, στό άγριο πέρασμά του,
Με τρία πόδια τόν τραπέζι άφησε
Τά σώριασε ρημαδία όλα κάτω.

Και κάποιος άσπρομάλλης γεροντάς
Σιμά στό παραθύρι καθισμένος,
Άναλογιέται τά χρυσά τά νειάτα του
Κι' άγοκινάει τόν κεφαλί λυπημένος.

«Όλα γεράσαν στη φτωχή την κάμαρα
Μά στό θλιμμένο τούτο μοιρολόι
Γιομάτο νειάτα άγοσημαίνε άκούρα-
Τις ώρες τόν άκούμητο ρολόι [στο
Θάλης Βλαστός [Α]

ΣΤΕΡΝΗ ΜΑΤΙΑ

«Ήταν ένα φθινοπωριάτικο πρωινό
τού 192... που έφευγα για πρώτη φο-
ρά απ' τόν σπίτι μου, και θά γυροδύσα
έπειτα από ένα χρόνο.

«Από βροδύς άναστατοι όλοι, έφευγε
ή μονάκριβη τού σπιτιού, τόν άγαπητό-
τερο έγγονό τού Πάππου.

— Θέλω, είπε, ο λατρευτός μου Πάπ-
πος, μπροστά μου να έτοιμαστούν τόν
κοριτσιού τόν πράγματα.

«Η έπιθυμία του σεβαστή, κι' οι βα-
λίτσες και τά δέματα όλα κοιτάχτηκαν
απ' τά καλά του μάτια.

— Και τά βιβλία του... κι' αυτό...
κι' εκείνο, τίποτα να μ' ή λείψη της χε-
λιδόνας μας, έλεγε συχνά συγκινημένος.

Τη βραδυά εκείνη που στην ψυχή μου πάλευαν, το καθήκον κι' ο χωρισμός, βρισκόμουν αληθινά κοντά του κι' άκουγα τις χροσές του συμβουλές. Χαϊδεύοντάς μου τα μαλλιά μου έλεγε:

— Έκει που θά πās μακριά μας είναι ύψος το κλίμα, πρόσεχε λοιπόν πρώτα απ' όλα την ύγεια σου. Νά μάς γράφης συχνότατα όλες τις λεπτομέρειες της ζωής σου, και νά διαλέγης τις συναναστροφές σου.

Αυτές κι' άλλες πολλές μουδωσε συμβουλές έκείνο το άξέχαστο βράδυ.

Το πρωί που κλαιόντα του φίλουσα το χέρι, μουδωσε σωρό ευχές απ' την καρδιά του. Κι' όταν το αυτοκίνητο έστριψε στη γωνία του δρόμου, έριξα μια τελευταία ματιά στο παράθυρο όπου ο Πάππος μου, σφογγίζοντας τα δάκρυά του προσπαθούσε να με διακρίνη. Τόν είδα να γέρνει από συγκίνηση κι' έπειτα τίποτα...

Ήταν γραφτό μου όταν γυρνούσα απ' την ξενιτειά να μην αντίκρισω στη θέση της τη γλυκειά μου μορφή του, την προστατευτική του ματιά που στάθηκε για μένα πατρική σ' όλη μου τη ζωή.

Μά κι' αν πέθανες, άξέχαστα Πάππον μου, θά μένη για πάντα στην ψυχή μου ή τελευταία δακρυσμένη σου ματιά.

Χαλιδικιώτισσα [B]

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

Καθόμουν μια μέρα στο παράθυρό μου. Καθώς κοιτάζα στο δρόμο είδα νάρχεται ένα σγουρόμαλλο κοριτσάκι με δυο μεγάλα, γλυκά μάτια. Έγώ όπως ήμουν άφηρημένη την κοιτούσα χωρίς σημασία. Δεν κρατήθηκε όμως και μου λέει:

— Ζατί με κοιτάς; — Έτσι, της λέω. — Έλ' άπάνω να σου πω.

Ήρθε άπάνω ξαφνιασμένη απ' την άπροσδόκητη αυτή πρόσκληση. Καθίσαμε κοντά-κοντά κι' άρχισαμε τη κουβέντα.

— Πώς σε λένε; — Πόπη. — Πās σχολείο; — Όσι, είμαι, λέει, μική ακόμα ζά να πάω κολίο κι' εγώ σέλω να πάω. Άλλά ξέν είμαι και μική. Κοίτα μεζάλη που είμαι.

Και σηκώθηκε όρθή για να μου δείξη το μεγάλο της μπόι.

— Νά σου πω, ξέρεις να μου πής κανένα τραγούδι; — Ού! ξέω πολλά-πολλά. Κι' άρχισε να τραγουδά κουνώντας ρυθμικά το κεφαλάκι της και μ' ένα ύφος, Θέ μου, σάν ρήτορας:

Καλοκαί κι' άνοιξη
Όταν ήσαν τα λουλούγια
Ό τελλός ο τσίγικας
Τήν πενούσε με ταγούγια
— Δεν ξέω άλλο.

Το είπε έτσι μ' έναν τρόπο αυτό το «δεν ξέω άλλο» που έμπηξε τα γέλια. Σάν με είδε να γελάω, φαίνεται πως της κακοφάνηκε, γιατί θά νόμιζε πως την κοροΐδενα και βάζει κάτι κλάμμα-τα! Πώς να την καταφέρω να πάψη; Άρχισα να την παρηγορώ, να την καμαρώνω, μά τίποτα. Τέλος σκέφτηκα και τις δίνω καριέρες. Λές κι' έκαμαν το θαύμα τους. Έπαψε, τις πήρε μ' όλη της την καρδιά, κι' έπειτα απ' ένα σβυμένο «εχάιστώ», έφυγε ενώ τα ματάκια της έσταξαν ένα θολό δακρύακι...

Ευαίσθητη Καρδούλα [B]

ΤΟ ΜΕΣΗΜΕΡΙ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Κάνει πολλή ζέστη, ως και τζετζίκια δεν άκούγονται να τραγουδούν το μονότονο τραγούδι τους. Οι λιγοστοί διαβάτες τρέχουν να φθάσουν όσο μπορούν γρηγορότερα στο σπίτι τους. Φροντίζουν όμως να περουν από τη σκιά γιατί την προτιμούν από την κάψα του ήλιου. Κανένας κρότος δεν άκούγεται.

Πώς θα περάσετε πιο εύχάριστα το καλοκαίρι σας;

Είναι απλούστατο: Θα προμηθευθήτε όσους περισσότερους μπορείτε

“ΤΟΜΟΥΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,”

και θα τους πάρετε μαζί σας στο ταξίδι, στην έξοχή, όπου θα πάτε, —άλλα κι' όπου θα μένετε, — για να περάσετε τις Διακοπές.

Κι' ένας μόνον Τόμος της Β' Περιόδου, άρκει, με τις 400 του σελίδες, με τα τρία ή τέσσερα μυθιστορήματά του και με τα τόσα άλλα που περιέχει. Άν πάρετε μάλιστα από τους τόμους των τελευταίων ετών, 1929 έως 1934, που έχουν από 620 σελίδες ο καθένας και από 4-5 μυθιστορήματα, τί άλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στα φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθήτε τον και κάμετε εγκαίρως την προμήθειά σας, αν θέλετε να περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Έξαφνα την ήσυχία ταράζει ένας κρότος περιεργός. Γυρίζω και βλέπω το καναρίνι να πηδά μέσα στο κλουβί του. Χαπιωμένος καθώς είμαι στο ντιβάνι παίρνω ένα βιβλίο κι' άρχίζω να διαβάζω. Το μεσημέρι ποτέ δεν κοιμάμαι. Με το διάβασμα ξεχνιέμαι και δεν καταλαβαίνω πώς πέρασε ή ώρα.

Κρότοι πολλοί άκούγονται. Ένας μανόβης φωνάζει δυνατά το εμπόρεμά του «βύσινο, καλό βύσινο». Ο άντικρινός σιδεράς άρχίζει τ' ατέλειωτο ντούκα, ντόκα του, που κάνει το σφυρί κτυπώντας το σίδερο. Κάρα κι' αυτοκίνητα περουν. Φωνές παιδιών άκούγονται. Τώρα που ξεκουράστηκε ο κόσμος θέλει να κινήθι, να δροσιστή από τη ζέστη της ημέρας, κι' ενώ ο ήλιος γέρνει σιγά-σιγά παίρνοντας και την ζέση μαζί του, ο κόσμος μπαίνει στ' αυτοκίνητα και πηγαίνει στην έξοχή. Το ίδιο έτοιμάζομαι να κάνω κι' εγώ.

Δόνιφαν [Γ]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Που κάθεται, Τοτό, ή γιαγιά σου; — Στην πολυθρόνα της!

Γαρούφαλλο

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Άθήναι, 42 δδός Εύριπίδου
την 18 Ιουνίου 1935

Ο Ραδιοφωνικός Σταθμός του Μπαρι της Γαλλίας, συνεργάζομενος με τη «Διάπλαση», διοργανώσε δισεβδομαδιαίες ειδικές εκπομπές για τα Έλληνοπούλα, τόσο του Έσωτερικού όσο και των Ελληνικών παροικιών του Έσωτερικού ως εξής: Κάθε Σάββατο, ώρα (Άθηνών) 7, 50'—8, 15' μ. μ., πρόγραμμα για μικρότερα παιδιά. Κάθε Πέμπτη, ώρα 9, 10'—9, 30' μ. μ., πρόγραμμα για μεγαλύτερα παιδιά. Γίνονται και παντοίοι παιδικοί Διαγωνισμοί.

«ΑΠ' ΤΟ ΑΛΛΟ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΜΑΝΤΡΟΤΟΙΧΟΥ»

Από το σημερινό φυλλάδιο άρχίζει το νέο μυθιστόρημα της Βέρας Μπερνάς με τον περίεργο αλλά υποβλητικό τίτλο «Απ' το άλλο μέρος του μαντρότοιχου».

Είναι μια δραματική ιστορία που συμβαίνει στη Γαλλία την εποχή του μεγάλου Πολέμου, και άκριβώς όταν οι Γερμανοί άπειλούσαν το Παρίσι. Πολλές παρισινές οικογένειες έφευγαν, ή έστελναν μόνο τα παιδιά τους, σε άλλες πόλεις, σε χωριά, σε έξοχες. Κι' αυτή είναι ή περίπτωση των μικρών ήρώων της ιστορίας που θα διαβάσετε—τριών κοριτσιών και ενός αγοριού. Κι' άλπίζω να σας άρσση πολύ.

Η Μεγάλη Έλλάς

μου γράφει ένα πιο πρακτικό τρόπο για το ζωγράφιμα των

αγών του Πάσχα: Τα σχέδια να γίνονται με κερί πάνω στο βαμμένο αυγό, κι' έπειτα να μουσκεύει σ' ένα φλιτζάνι με ξύδι. Το ξύδι θα το ξεβάψει χωρίς να πειράξη το κερί, κι' ύστερα που θα βγί κι' αυτό, τα σχήματα θα φανούν κόκκινα πάνω σε άσπρο φόντο. Όσο για το άλλο, το πιο πολύπλοκο στόλισμα με φυσικά άνθη και φυλλάκια, φύλαξα το γράμμα της Μεγάλης Ελλάδος να το δημοσιεύσω του χρόνου, τις παραμονές του Πάσχα. Την παρακαλώ μάλιστα να μου το θυμίσθ. Η Ίδια άπορεί πως δεν βρέθηκε Διαπλάσσοπουλο να μάς πληροφορή για τις εκπομπές του Μπαρι. Και προσθέτει: «Έγώ ένθουσιάζομαι τις προάλλες που άκουσα τυχαία στο δρόμο την Προσευχή του Φάκ». Άν τα Άθηναϊκά Βιβλιοπωλεία δεν έχουν τη «Φούστα» του Βερναρδάκη, μόνο σε παλαιοπωλεία θα μπορούσε κανείς να τη βρή μεταχειρισμένη.

Σου ανανέωσα το ψευδώνυμο, Χλόη, και χάρηκα πολύ που το ξαναείδα ύστερ από καιρό. Έτσι ντέ, να μου γράφης τώρα που δεν έχεις πιά τόσα μαθήματα, παρά μόνο τα γαλλικά και το πιάνο. Μά βέβαια οι γονείς σου έχουν δικαίω, που δεν θελήσαν να υποβληθής στους κόπους μιας έπιστήμης, άφου δεν πρόκειται να έργα-

σθής. Είδα με πόσο ενδιαφέρον παρακολούθησες φέτος τις παραστάσεις του Έθνικού και πόσο σου άρεσαν ο Ποπολάρος και οι «Φοιτηταί». Τώρα το καλοκαίρι μπορείς να πηγαίνης στην Κοτοπούλη και στην Άλίκη όταν θα παίξουν σο-δαρά έργα. Από τάλλα που μου γράφεις, μην πιστεύεις τίποτα. Είναι άνοησίες.

Με τί χαριτωμένη άπλότητα μου άναγγέλλει το γάμο της ή παλιά μου φίλη Άρετή Άντ. Ρήγα! Ζητώ συγγνώμη, μου γράφει, που άργησα να στείλω τη συνδρομή μου και πιστεύω να με συγχωρήσης. Πολύ σε παρακαλώ, έπειδή έγω παντρεύτηκα. να βάλεις στο έξής, άντί του δικού μου, τόνωμά της άδερφής μου Ειρηνούλας. Τίποτ' άλλο. Έύχομαι λοιπόν στην παλιά μου φίλη κάθε εύτυχία, κι' άσπάζομαι τη νέα που τη διαδέχεται.

Για δακρύτη έκτη φορά ανανεώνει φέτος τη συνδρομή της ή Νεφέλη. Νά, 16 χρόνι έχει που με παίρνει. Και λέει ο' όσους γνωρίζεις: «Φαντασθήτε την άβυσσο αυτό του περιόδικου, που κατόρθωσα να με κρατήσω τόσα χρόνια και που δεν θά τμήσω ποτέ!» Κι' αυτή είναι ή καλύτερη σελίδα που μου κάνει. Ώ, την εύχαριστώ πάρα πολύ την καλή μου παλιά φίλη.

Νά λοιπόν, Μακεδονικόν Έντελβίς, και μια άπάντησή μου σε σένα, πράγμα που είχες να το ιδής ότώ δάκρυος μήνες! Δεν φταίω βέβαια εγώ, μά ούτε κι' εσύ, καθώς με πειθούν οι έξηγήσεις που μου έδινες. Περιττό να σου πω πως σε ξαναβλέπω με μεγάλη χαρά, κι' έλπίζω τώρα να μου γράφης τακτικά όπως πρώτα.

Τι να γίνη, Χρυσόεργο! άφου ή μαμμά είχε την ιδέα πως το Πανεπιστήμιο δεν είναι για κορίτσια, έπρεπε να υποκύψης. Δεν είναι όμως καθόλου άσχημη κι' ή ζωή που κάνεις σε νοικοκυρούλα στο σπίτι. Άνακουφίσεις τη μαμμά, βοηθήσεις τις μικρότερες άδερφές, φροντίζεις για πολλά και πάλι σου μένει καιρός να καλλιεργής τη φιλολογική σου φλέβα. Το μόνο που με άνησχει είναι ή μανία σου για τον... Κινηματογράφο. 105 έργα σ' ένα χρόνο είναι πολλά! Πως τα χώρες το κεφάλι σου;...

Χανουμάκι, αυτά που μου γράφεις για το Διαβολοκόριτσο, «το έξυπνο κι' εύγινικό», θά μπορούσες να του τάλεις με μια Μ. Άγγελία, που θάταν μάλιστα κι' ελπιεστέατη. Σ' εύχόθηκα διαβάζοντας πως θάρχιζες διαγωνισμούς. Τώρα βέβαια θα τελειώσαν και θάσαι πολύ εύχαριστημένη, όπως περιμένω και να μου το γράφης.

Καλή εύτυχία, Βασιλίσα της Χαράς, σε όλα. Όσο για τις έστάσεις σου στην Έπιτροπή, άφου στο έπίσημο πρόγραμμα είναι κι' ή Βιολογία, νομίζω πως δικαιούται να σ' εξετάζουν και σ' αυτή, ώστε πρέπει, για καλό και για κακό, να μελετήσης. Το «Χωρίς Οικογένεια», που τόσο σου άρεσε στον Κινηματογράφο, έχει δημοσιευθεί στους τόμους που τάν έτών 1919 και 1920. Καλώς να δεχθής την άδελφή σου απ' το Παρίσι. Οι λύσεις δεκτές.

Με μεγάλη χαρά, Άγροάμπελη, έμαθα απ' τωράτο γράμμα σου πως πήρες το brevet, κι' έτσι έκπληρώθηκε κι' ή εύχη που σου είχα δώσει—μ' όλη μου την καρδιά βέβαια—άπο πέσου. Χάρηκα ακόμα που είσαι τώρα αειόδοξη για το μέλλον και δεν άφινεις ούτε στιγμή να δαγκνήνη την ψυχή σου ή άπισιοδοξία, «το σαράκι αυτό της νιότης». Συγκινήθηκα, τέλος, απ' όσα μου γράφεις για την έπίδραση που είχα στη διαμόρφωση του χαρακτήρα σου και για την ευγνωμοσύνη που μου έχεις κι' αυτό.

Δεν κάνω αυτή τη σκέψη, Έμμα Μόρελαντ, γιατί ξέρω καλά πως δεν μπορούν όλα τα παιδιά που μ' αγαπούν, να μου δείχνουν την άγάπη τους και με ξεσπαθώματα. Το ξεσπάθωμα είναι δύσκολο, κάποτε και τυχερό. Η μόνη άξίωση που έχω από τα παιδιά που μ' αγαπούν, είναι να το θυμούνται. να με συσταίνουν σ' όσους γνωρίζουν και να έπιζητούν την ευκαιρία για να έγγράφουν κανένα συνδρομητή, όπως κανείς και σύ. Μη φοβάσαι, και Γ δεν θά ιδής ποτέ κάτω από κομμάτι σου. Μόνο Β ή—εύχομαι—Α. Τό Γ είναι για τους πολύ άρχαίους, που τα πρώτα τους κομμάτια, όταν είναι κάπως καλά, δημοσιεύονται για ένθάρρυνση.

Κι' εγώ, Άγνη Σουζάνα, θά είμαι πολύ εύτυχής, όταν θάρβή αυτός ο καιρός. Τό Έθνικό θέατρο το καλοκαίρι άργεί. Οι ήθαποιο όμως μελετούν τα έργα της χειμερινής περιόδου, που άρχίζει τον Όκτώβρη. Στο μεταξύ θά πάω ίσως να δώσω μουρικά παραστάσεις στην Πάτρα και στην Κέρκυρα. Άργότερα το Έθνικό θέατρο θά κάμη και θερινή σκηνή με υπαίθριο άμφιθέατρο και τότε θά παίξω στην Άθήνα όλο το χρόνο. Σκέπτεται ακόμα να χρησιμοποιή, για παραστάσεις άρχαίων

Παρακαλώ πολύ όσους χρωστούν τη συνδρομή τους να τη στείλουν το γρηγορότερο. Άς έχουν ύπ' όψει τους, ότι οι συνδρομές αυτές είναι ο μόνος μου πόρος ή καθυστέρηση επομένως δυσκολεύει πολύ το έργο μου που άπαιτεί όχι μόνο μεγάλους κόπους, αλλά και μεγάλα έξοδα.

δραμάτων, τα υπάρχοντα άρχαία θέατρα, του Ηρώδου, το Διονυσιακό, ίσως και το Στάδιο.

Εύγε, Σανθό Άγγελούδι, πολύ καλοί οι βαθμοί σου στο Ώρεο. Έύχομαι την Ίδια εύτυχία και στους σχολικούς διαγωνισμούς. Ά, πόσο λυπήθηκα για την άρρώστεια της άδελφής σου! Της εύχομαι δόλοψυχα περαστικά και σου συσταίνω να συμμερίζεσαι την ώραία πεποίθηση της μαμμάς σου. Καθόλου δεν με κούρασε το γράμμα σου. Γραμμένο με σκούρο μελάνι—το μόνο ίσως αυτής της έδδομάδας—το διάβασα άκουπα και μανάκοψα ή μεγάλη...

Έλαβα και τον «Πρόοικοπο», μνηατο δελτίο της Α' Ομάδος Προσκόπων Δέσβου. Βγαίνει στη Μυτιλήνη κι' αυτό το φύλλο είναι το 1ο της Β' χρονιάς. Πολύ καλό, με διαλεχτή όλη που προάγει την ιδέα του Προσκοπισμού.

Κάτι πολύ εύχάριστο μου γράφει ο Κυματοθραύστης: Στην τάξη του δεν θάπάρχει μαθητής που να μην είναι συνδρομητής μου. Όλοι άνεξαιρέτως Διαπλάσσοπουλα! Κι' ένφ' ο κανονισμός άπαγορεύει άποψη των μαθητών να παίρνουν μαζί τους τίποτα άλλο από τα πολύτιμα άναγκαία βιβλία, οι καθηγητές κάνουν έξαιρεση μόνο για το φυλλάδιό μου και το έπιτρέπουν. Τι καλά αν γινόταν το ίδιο σ' όλες τις τάξεις και σ' όλα τα σχολεία του Έλληνισμού! Το φαντάζεσθ; Θά είχα άπάνω από 100.000 συνδρομητές—και λογαριάζω μόνο τα μεγαλύτερα παιδιά—και θά μπορούσα να βγαίνω με 20, με 30 σελίδες καθ' έδδομάδα, σε χαρτί πολυτελείας, με χρωματιστές εικόνες—καλλιτεχνικές όμως, όχι σαν των λαϊκών περιοδικών—με πρόμματα και με θάμματα. Και το κυριώτερο:

ή συνδρομή μου θάταν μόνο 50 δραχμές, ίσως και 25... Θάξωθω ποτέ να το ιδώ αυτό; Γιατί όχι; Τώρα με την πρόοδο, που οι διδάσκαλοι, φωτισμένοι, είναι σε θέση να ξέρουν τη χρησιμότητα, την άνάγκη, ενός καλού περιοδικού για τα παιδιά, δεν είναι και τόσο άπιθανο να διαδοθώ παντού όπως και στην τάξη του Κυματοθραύστη. Τό γράμμα του μ' εύχαρίστησε πολύ. Νά μου φίληση και τον άδελφούλη του.

Καλό ταξίδι, Διαβολοκόριτσο, και καλή άντάμωση. Ίσως δεν έπρεπε να σου άπαντήσω σήμερα, αλλά δεν πειράζει, θά διαβάσης την άπάντησή μου όταν θά γυρίσης. Άλήθεια, είναι γαλοίοι αυτοί που μιλούν καθαρευουσιάνικα; ή καθαρεύουσα είναι μόνο για να γράφεται, και πάλι όχι σε λογοτεχνικά έργα. Δεν άπορώ καθόλου που, με όλη σου την άγάπη και την προτίμηση στη δημοτική, άγαπές τόσο και διαβάσεις με τόσο άπόλαυση και την άρχαία. Τό ίδιο έκανες κι' ο Σολωμός. Κάποτε μάλιστα ο Τρικοΰρης του είπε: — Παρατηρώ πως όσο καλύτερα σπουδάσεις την άρχαία, τόσο καλύτερα γράφεις τη δημοτική. —Αυτό σημαίνει, τού άποκρίθηκε ο ποιητής, πως έννοω και τη μια και την άλλη.

Την ύγεια του, Κίτρινη Μαργαρίτα, πρέπει να κοιτάζης κανείς πρώτα-πρώτα. Για να μην έχανες το χρόνο σου, θάπρεπε να κάνης μαθήματα όλο το καλοκαίρι, κι' αυτό θά σε άδυνατίσει πολύ. Άκουγες λοιπόν τη μαμμά και κάνε ύπομνη. Το νέο μυθιστόρημα άρχίζει σήμερα, και μπορείς να ιδής έξαρχής τί ώραίτο που είναι και τί καλογραμμένο.

Άμάραντε, Διγενή Άκρίτα, Παπουτωμένε Γάτε, Άρσασκέας Νο 11, Νάτλια, Άγριοτριανταφυλλία, Σανθό Έλληνοπούλα, Βρυσούλα, Μενεξέ—θά σάς άπαντήσω στο έρχόμενο.

Η Διάπλασις άσπάζεται τους φίλους της: Χωρίς Φτερά (ά, να μην είσαι άφηρημένη, ούτε να γράφης την τελευταία στιγμή και γρήγορα-γρήγορα) γιατί πως θά διαβάζω κι' εγώ τα γράμμάτα σου; θέλεις να πηδώ δάκρυες φράσεις ως δυσάναγνωςτες; αυτό δεν μάρζεει... Γράφον (πολύ όμορφο το γραμματάκι σου για την εισόδο μας στο καλοκαίρι— όχι όμως από την 1η, άλλ' από τις 22 Ιουνίου— και για τις σχολικές έπιδείξεις στην πόλη σας) Γολιάθ (υποθέτω ότι θά έμαθες πιά την τύχη έκείνων για τα όποτα με ρωτάς) Έλαβα και τα νέα, πρίμνε! Όάλην Βλαστόν (ώραία! και τώρα περιμένω να μου γράφης τ' άποτελέσματα) όσο για το «αεράκι» που ήθελες να γίνης και νάρθης έδω να με δροσίσης, πές πως έγινες με το γράμμα σου! ναι, τα γράμματα των παιδιών μου με θροσίζουν το καλοκαίρι, όπως και με ζοσταίνουν το χειμώνα... Κατακτητήν (τά έλαβα όλα! ναι, τώρα το καλοκαίρι να μου γράφης συχνά!) Άθηναν Παπαχαρίτη (μετά χαράς, μικρούλα μου! σο έστειλα τα φύλλα 1-29 και περιμένω να μου ξαναγράψης δυο λόγια, για να μάθω αν τάλαβες χαιρετισμούς στο μαμάκι, τον παλιό μου συνεργάτη) Τζιλ (έστειλα) Δόνιφαν (έστειλα ή χαράς, μικρούλα μου! το 17 φύλλο, το 1928) άσούτα! Τρελήν Κονκλίτσαν (έχεις δικίω: οι διαγωνισμοί έρχονται και σαν «έλευθερωται» άπό τα μαθήματα, που είναι άπόλυτη άνάγκη να τ' άφήνη κανείς δυο-τρεις μήνες για να ξεκουράζεται: εύχομαι όσόσο καλή εύτυχία! τά σημεία αυτά που βλέπεις

